

Diputació
Barcelona

Pla d'equipaments culturals de Sant Fruitós de Bages

AJUNTAMENT
DE
SANT FRUITÓS DE BAGES

INDEX

INDEX.....	3
A. INTRODUCCIÓ.....	5
B. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA D'EQUIPAMENTS	7
C. DIAGNOSI	9
1. Sant Fruitós de Bages, una lectura del poble.....	9
1.1. Localització geogràfica i entorn territorial	9
1.2. Territori	10
1.3. Població	11
1.4. Dades econòmiques	18
1.5. Nivell d'instrucció	21
2. La cultura a Sant Fruitós de Bages.....	25
2.1. Agents culturals	25
2.2. Pressupostos de cultura	27
2.3. Programació cultural.....	29
2.4 Els equipaments	32
D. PROPOSTES.....	49
1. Visió dels equipaments del municipi a llarg termini: cap a on avancem.....	50
1.1 La xarxa d'equipaments de futur: descripció dels equipaments que la integren	52
1.2 Els equipaments actuals que no integren la visió de futur.....	72
1.3 Resum dels equipaments a llarg termini.....	73
2. Els equipaments a curt termini: solucions immediates per iniciar el camí ..	74
2.1 Temporalització del primer any.....	76
3. Conclusions	77
E. ANNEXOS.....	83
Annex 1: Distribució d'espais segons el Pla Director de Cal Xamal	83
Annex 2: Plànols Centre del Cívic	88
F. CRÈDITS.....	89

A. INTRODUCCIÓ

La necessitat d'elaborar un pla d'equipaments culturals a Sant Fruitós de Bages neix de la Regidoria de Cultura, a partir de la situació concreta d'indefinició dels usos de la Sala Cooperativa. En aquest context, la regidoria ha demanat el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona per a l'elaboració d'aquest estudi.

Atès que hi ha un seguit d'equipaments d'ús cultural – ja siguin municipals o no- en funcionament, alguns dels quals sense un ús definit, com ara la Sala Cooperativa, i d'altres en projecte o en construcció, sembla necessària una anàlisi de la situació global per ser capaços d'encaminar les actuacions futures en matèria d'equipaments.

En aquest context, el document és una eina per ordenar o resituar els actuals equipaments culturals, que té en compte tant la política cultural local com la visió de la vila, a mitjà i llarg termini, pel que fa a aquests futurs equipaments.

D'aquesta manera, tant l'anàlisi del territori, com específicament la dels equipaments culturals, posarà les bases per estructurar les actuacions de la Regidoria de Cultura en l'ordenació, actualització o reformulació dels equipaments culturals de la ciutat.

Objectius del pla d'equipaments

El pla d'equipaments té els següents objectius:

- Visualitzar les necessitats a llarg termini, pel que fa equipaments d'ús cultural i sociocultural per tal de tenir una eina de planificació que racionalitzi els recursos i aprofiti les oportunitats de forma coherent.
- Dotar el nucli urbà d'equipaments que permetin una programació estable, especialitzada i de qualitat
- Dotar el nucli urbà d'espais polivalents i adaptats a les necessitats del teixit associatiu i creatiu local, per establir una forma de vinculació entre els habitants dels veïnatsges i el nucli urbà.
- Donar suport al teixit associatiu, al seu desenvolupament i a la interrelació entre entitats per aconseguir una vinculació i una cultura local més activa i més propera.
- Promoure la formació en temes vinculats a la cultura i oferir els espais adequats per a realitzar-hi activitats.

B. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA D'EQUIPAMENTS

El Pla d'equipaments es desenvolupa a partir de la combinació de la recopilació i anàlisi de la documentació, les dades rellevants i la dinàmica cultural del territori; d'entrevistes personals amb tècnics, polítics i representants d'entitats i/o equipaments; i de les visites als equipaments. Aquest procés es divideix en les següents fases :

- Diagnòstic.
- Propostes.

La fase de diagnòstic té com a objectius analitzar la situació de l'activitat cultural i dels equipaments on es desenvolupa, i identificar les potencialitats i els problemes i obstacles principals en el context sociodemogràfic actual del territori i les seves perspectives de futur.

La fase de propostes dibuixarà el mapa d'equipaments del territori i especificarà les actuacions necessàries per portar a terme els canvis pertinents que sorgeixin de la valoració global dels equipaments.

Per dur a terme aquesta proposta, s'ha seguit la següent metodologia de treball:

- Reunió amb l'equip de l'Ajuntament per delimitar la proposta (regidora i tècnic de cultura)
- Reunions amb el tècnic de cultura i la regidora de cultura per fer un plantejament de la situació cultural del municipi i analitzar la programació cultural coordinada per la regidoria, i amb l'alcalde, per a tenir una visió global i de futur del municipi.
- Visita als equipaments culturals per detectar el seu potencial i possibles mancances
- Recerca documental de la realitat sociodemogràfica del territori i d'informació addicional sobre els equipaments culturals.
- Redacció del document de diagnòstic
- Validació per part de l'equip municipal i de la Diputació de Barcelona
- Redacció del document final amb les propostes

C. DIAGNOSI

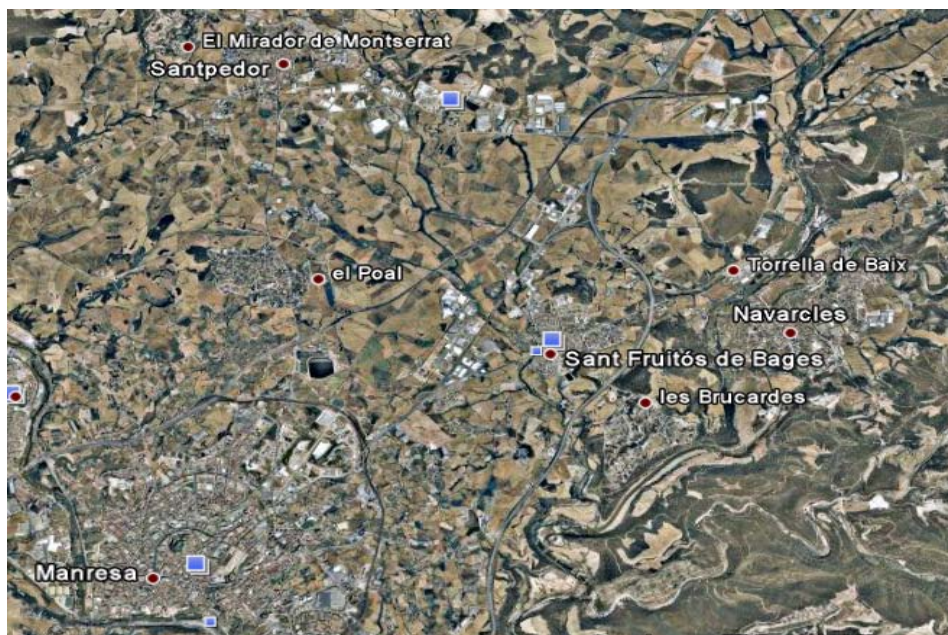
1. Sant Fruitós de Bages, una lectura del poble

1.1. Localització geogràfica i entorn territorial

Sant Fruitós de Bages és un municipi situat al centre del Pla de Bages a 5,5 km de Manresa.

La seva superfície és de 22,14 km² i cal destacar el seu perfil com un dels **nodes bàsics que integren la xarxa funcional de l'àrea urbana del Pla de Bages**. L'autopista, la N-141 en sentit Vic, l'Eix del Llobregat i l'Eix Transversal fan de Sant Fruitós de Bages un dels pobles més ben comunicats de Catalunya.

Aquest fet i la seva proximitat amb la ciutat de Manresa, tot i el seu passat agrícola, han afavorit que en l'actualitat, compti amb 13 polígons industrials de mida petita o mitjana, que l'han convertit en un dels municipis amb més dinamisme econòmic de la comarca.

Font: Google Earth

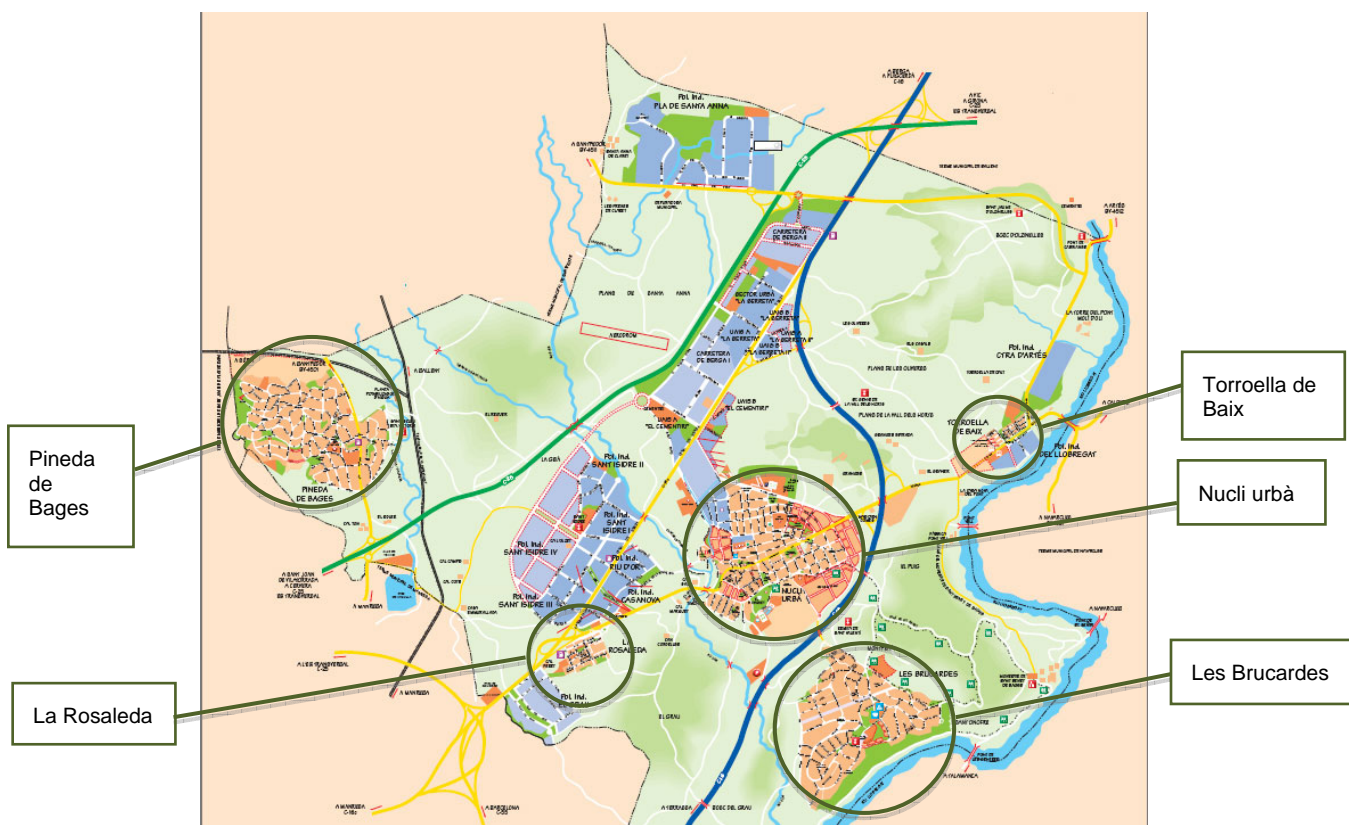
La comarca del Bages, al centre geogràfic de Catalunya, està formada per 35 municipis. Té 1.295 km², compta amb 181.346 habitants i té una densitat d'uns 139 habitants per km², segons el cens de l'any 2008. Dades del 2001 ens mostren que la comarca té un clar perfil industrial i de prestació de serveis amb un 48,9% dels ocupats dedicat a aquest sector.¹

¹ Font: Consell Comarcal del Bages i IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

1.2. Territori

El nucli urbà de Sant Fruitós va créixer inicialment a l'entorn de l'església parroquial i seguint l'antic camí ral que anava fins a Vic.

A partir dels anys seixanta, es va produir un important creixement urbanístic del nucli urbà cap a la perifèria, i es van crear noves zones urbanitzades com és el cas de Torroella de Baix, les Brucardes, la Rosaleda o Pineda de Bages, anomenades veïnatsges. Aquests veïnatsges han fet que la configuració de la ciutat no sigui continua, sinó que es constitueix amb un centre urbà junt amb els diferents veïnatsges, com es pot veure en el mapa a continuació.

Font: Elaboració pròpia a partir del plànol de la Web de l'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages

També destaca l'aprofitament de sòl industrial i comercial al voltant de l'Eix del Llobregat (C-55), fet que ha donat lloc a la creació de diferents polígons. Aquest increment de l'activitat econòmica del municipi ha beneficiat el desenvolupament demogràfic del poble, la qual cosa ha produït que es tripliqués la seva població en 50 anys.

Segons podem veure en el *Pla General d'Ordenació* vigent, el 75% del sòl està qualificat com a no urbanitzable. La resta es divideix en parts pràcticament idèntiques entre sòl urbà (12,4%) i sòl urbanitzable (12,6%).

La densitat de la població és de 335 hab./km² i, si comparem les xifres amb la resta de municipis de referència de la taula següent, veiem que se situa una mica per sota de la mitjana dels municipis de referència, a excepció de Cervelló, amb una densitat inferior.

Pel que fa a la renda, cal destacar que, si comparem el municipi amb la resta dels municipis de referència, és el que disposa de la renda més alta.

Taula 1. Municipis de referència

2007	Població	Sup. (Km2)	Densitat pob.	Renda (€)*
Cervelló	7.944	24,11	329,49	15.097,22
Masquefa	7.747	17,06	454,10	11.717,93
Tona	7.578	16,54	458,16	14.405,29
Sant Fruitós de Bages	7.448	22,20	335,50	15.596,39
Lliçà de Vall	6.088	10,83	562,14	14.355,40
Navarres	5.732	5,53	1.036,53	13.937,71

Font: Elaboració del CERC a partir de les dades de l'IDESCAT

NOTA: Per seleccionar els municipis s'ha tingut en compte la població i la renda

* Renda familiar bruta disponible (2007), en Euros per habitant.

1.3. Població

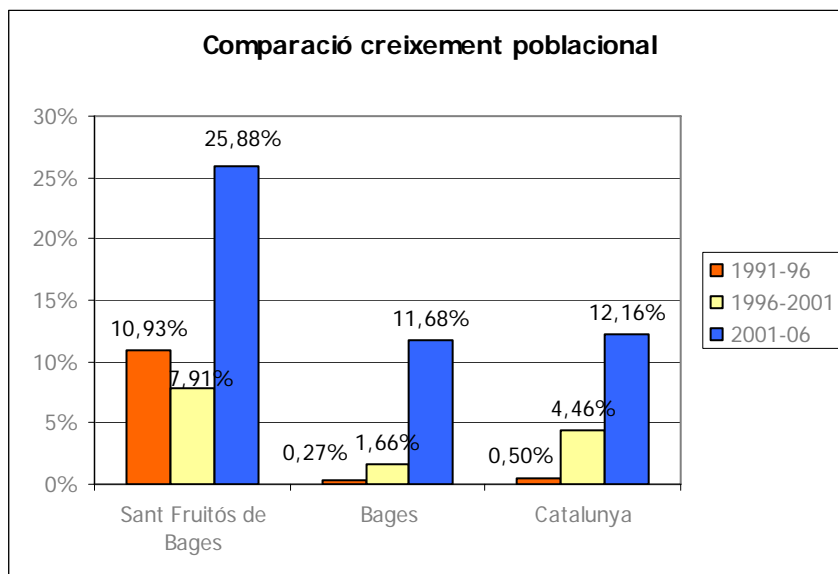
El destacat creixement de l'activitat econòmica del municipi, i de la comarca en general, ha estat decisiu per al seu desenvolupament demogràfic, ja que s'ha triplicat la seva població en els darrers 50 anys, ja que ha passat dels 1.674 habitants del 1940, als 5.307 habitants de 1997, i als 7.448 de l'any 2007.

Taula 2. Evolució de la població. 1998-2007

Sant Fruitós de Bages	Població
2007	7.448
2006	7.199
2005	6.839
2004	6.696
2003	6.342
2002	6.036
2001	5.719
2000	5.542
1999	5.453
1998	5.330

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

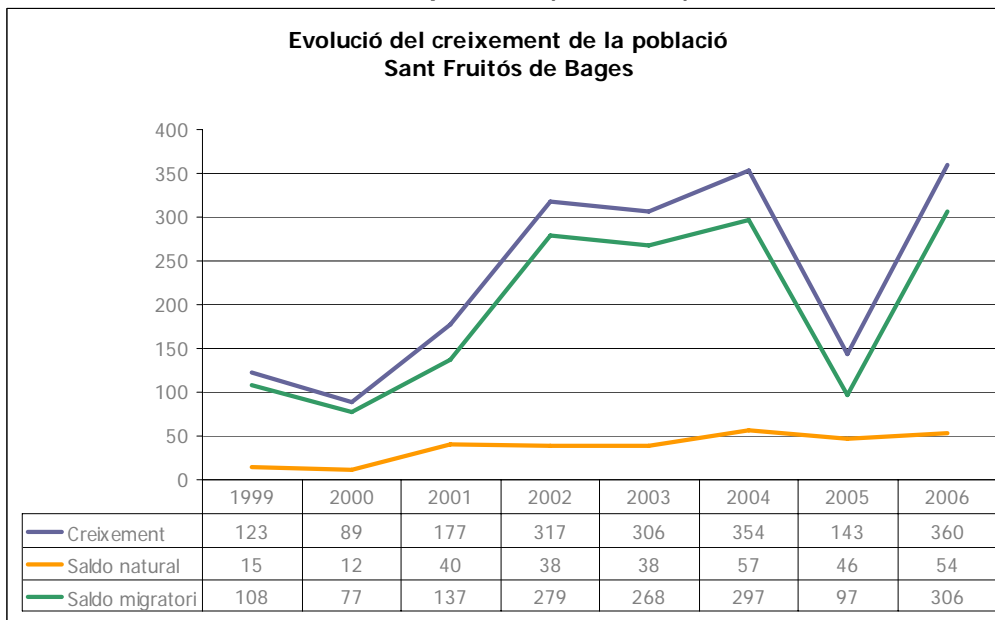
Gràfic 1. Creixement de la població. Comparativa (1991- 2006)

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Tal com ens indiquen la taula i el gràfic anterior, podem concloure que la població de Sant Fruitós ha augmentat significativament entre els anys 2001 i 2006, (un 25,88%), un augment molt superior al de la comarca del Bages i de la resta de Catalunya.

Gràfic 2. Evolució del creixement de la població (1999-2006)

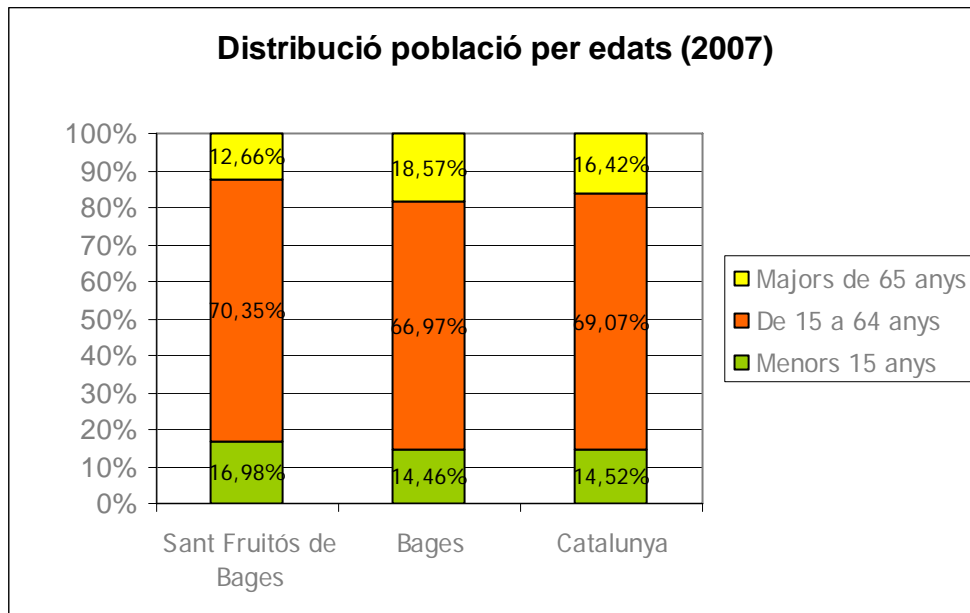

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

En aquests últims set anys que reflecteix el gràfic, tant **el saldo natural del municipi com el saldo migratori són positius**, sobretot amb l'increment significatiu del nombre d'immigrants a partir de l'any 2000, quan passen d'haver-n'hi 77 a 137. Aquestes xifres

positives contribueixen definitivament al **creixement de la població**, la qual, a partir de l'any 2001 augmenta en 317 habitants, nombre que es va mantenint (a excepció de la davallada de l'any 2005) fins a l'any 2006.

Gràfic 3. Distribució de la població. Comparativa 2007

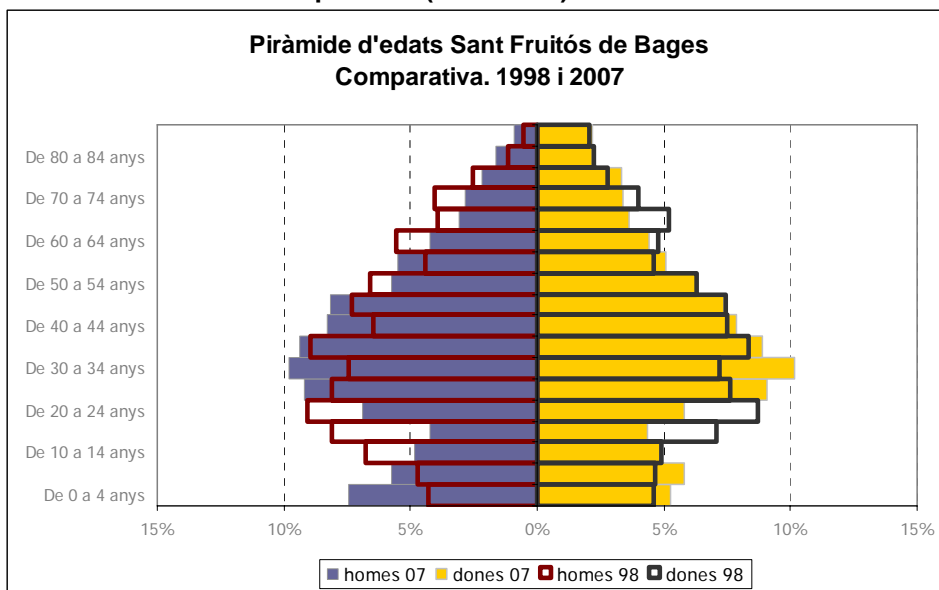

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Segons les dades de l'any 2007, tal com indica la gràfica anterior, veiem que el 70,35% de la població té entre 15 i 64 anys. La població menor de 15 anys és lleugerament superior, un 16,98% davant del 14,46% de la comarca del Bages i el 14,52% de la resta de Catalunya. De la mateixa manera, Sant Fruitós compta amb un 12,66% de població major de 65 anys, mentre que al Bages i Catalunya el percentatge és superior, un 18,57% i un 16,42% respectivament.

Així doncs, podríem dir que la població de Sant Fruitós **és lleugerament més jove que la resta de la comarca i de Catalunya**, ja que compta amb major nombre de població en edat inferior als 15 anys i menor nombre de població major de 65 anys.

Gràfic 4. Piràmide d'edats. Comparativa (1998-2007)

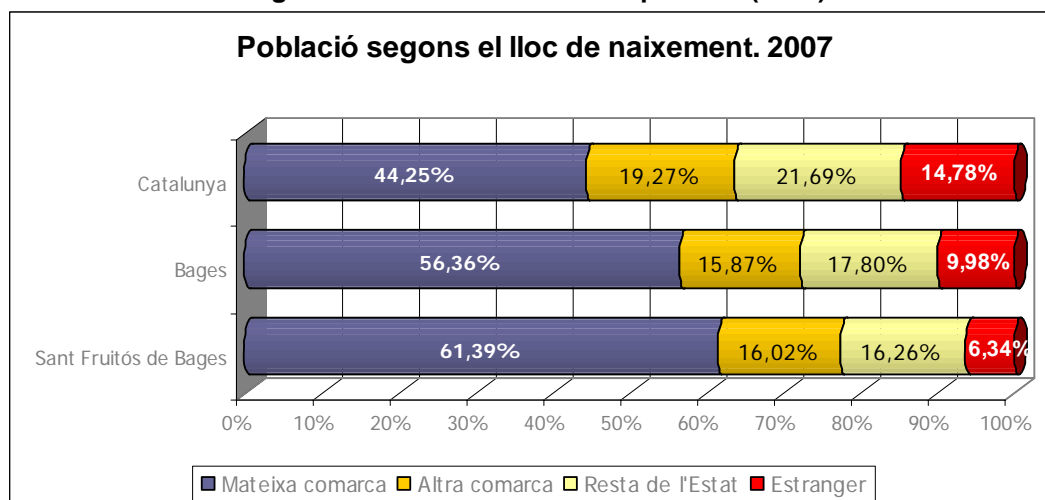

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

La piràmide d'edats mostra l'evolució que ha sofert l'estructura de la població per trams d'edat. És a dir, **l'any 2007 la població infantil ha augmentat**, significativament en els homes, entre els 0 i els 8 anys. Contràriament, **la població jove entre 14 i 24 anys ha disminuït**, tant en els homes com en les dones. Pel que fa als trams d'edat de la població adulta, podem observar que la franja d'edat a partir dels 24 fins als 50 anys ha crescut de manera homogènia, i torna a disminuir en els trams d'edat superior als 65 anys; a més, queden més dones que homes, degut al fenomen de la major longevitat del sexe femení.

Després d'analitzar la comparativa de la piràmide d'edats, podem fer la següent afirmació: **hi ha homogeneïtat de la població entre ambdós sexes**. D'altra banda, **el retrocés de la població jove**, juntament amb **l'augment de la població infantil i la població adulta**, ens pot portar a considerar l'arribada de població en edat de treballar i de tenir fills al municipi, com a possible explicació dels canvis soferts per la piràmide d'edats. Aquest fenomen també el podem constatar en la construcció de nous habitatges i la seva adquisició per parelles joves novingudes al poble, degut a la seva proximitat amb Manresa i el preu més econòmic dels habitatges.²

² Font: Pla Local de Joventut 2005-2007

Gràfic 5. Població segons lloc de naixement. Comparativa (2007)

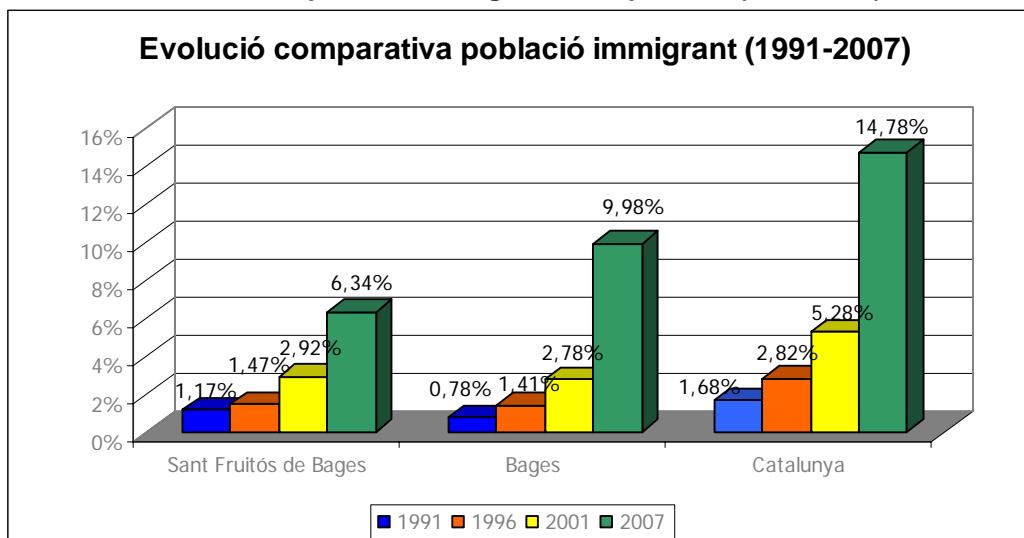
Font: Elaboració del CERC a partir de dades de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Segons el gràfic anterior, amb dades de l'any 2007, observem que el 61,39% de la població de Sant Fruitós de Bages prové de la mateixa comarca, xifra superior que en el Bages (56,36%) i Catalunya (44,25%). Pel que fa la resta de la població trobem que un 16,02% prové d'una altra comarca, un 16,26% de la resta de l'Estat i tan sols **un 6,34% de la població són immigrants estrangers**, percentatge inferior que al Bages (9,98%) o Catalunya (14,78%).

Per complementar aquesta informació, podem analitzar les dades que apareixen en el *Pla Estratègic Sant Fruitós de Bages 2010* aprovat l'any 2003, document en què trobem dades relatives **als nous empadronats** al municipi entre els anys 1997-2002. Si ens fixem en les dades relatives a l'any 2002, podem veure que, del total dels nous empadronats al municipi (424), 88 eren nascuts a Sant Fruitós de Bages, **226 eren nascuts a Manresa i 110 provenien d'altres municipis de la província de Barcelona**. A molta distància, podríem trobar els 24 nascuts en d'altres comarques de Catalunya, els 17 provinents de la resta d'Espanya i els 73 nascuts a l'estranger. Per tant, **la majoria dels nous empadronats de l'any 2002 no eren nascuts a Sant Fruitós**.

Així doncs, després de veure aquestes dades i els gràfics anteriors sobre la població podem concloure que **el creixement poblacional** que ha experimentat Sant Fruitós en els darrers anys, **ha estat motivat fonamentalment pel saldo migratori**. Els nouvinguts provenen majoritàriament de Manresa i d'altres municipis de la província de Barcelona.

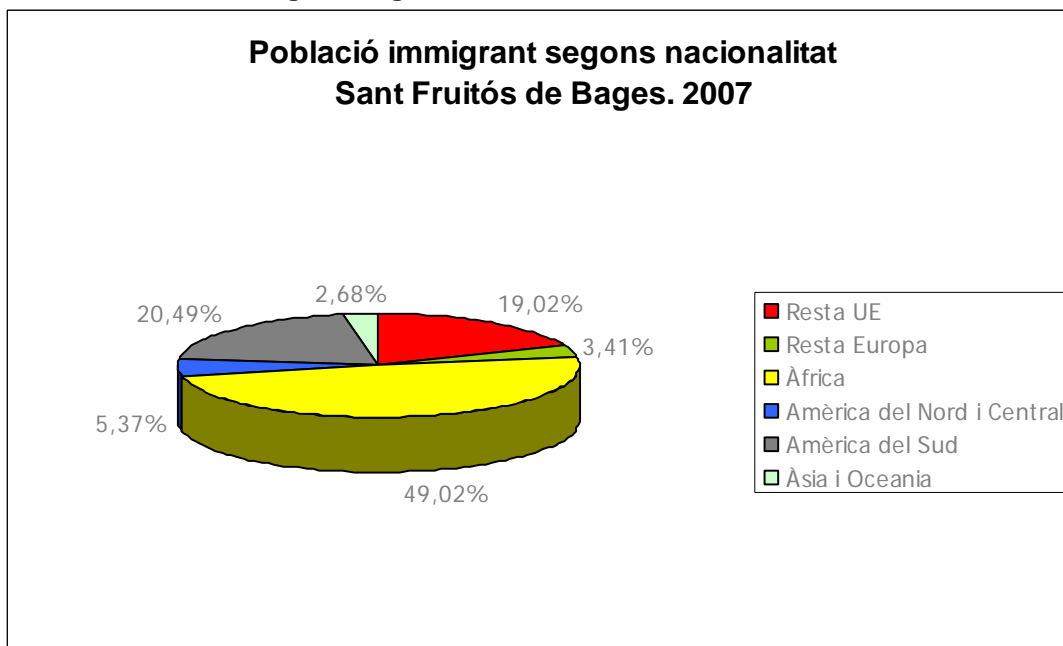
Gràfic 6. Evolució de la població immigrant. Comparativa (1991-2007)

Font: Elaboració del CERC a partir de dades de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)
 NOTA: Cal tenir en compte que l'interval d'anys de les dues últimes columnes és superior als altres

La comparativa de l'evolució de la immigració entre els anys 1991 i 2007 a Sant Fruitós, el Bages i Catalunya, que podem veure en el gràfic 6, ens mostra un fenomen comú a tots tres àmbits: la immigració ha crescut al llarg del 2007. De tota manera, en el cas de Sant Fruitós, a partir del 2001, el percentatge d'immigració ja era inferior que la mitjana catalana i el 2007 la distància encara es va incrementar més (un 6,34% davant d'un 14,78%). Aquest fet posa de manifest que tot i tenir **immigració estrangera**, aquesta **no suposa un nombre rellevant de població** del municipi.

Gràfic 7. Població immigrant segons nacionalitat. 2007

Font: Elaboració del CERC a partir de dades de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Tal com ja hem vist, la immigració estrangera només representa un 6,34% però en aquest gràfic podem veure la seva procedència. El 49,02% són africans i els segueixen en un 20,49% els llatinoamericans. Immediatament després trobem els provinents de la resta de la Unió Europea, en un 19,02% i a molta distància els segueixen els immigrants d'Amèrica del Nord i Central, en un 5,37%; els de la resta d'Europa, en un 3,41% i en darrer lloc trobem la comunitat asiàtica representada en un 2,68%.

A mode de resum, podem dir que les principals observacions a fer sobre les dades territorials i sociodemogràfiques de Sant Fruitós són les següents:

- Situació propera a una capital de comarca, Manresa.
- Nucli urbà dispers, existència de diferents veïnatsges.
- Increment significatiu de la població en els darrers anys, donat els moviments de població dins de la mateixa comarca, sobretot de població provinent de Manresa.
- Població homogènia tot i que la majoria d'edat adulta
- Poc pes de la immigració estrangera.

1.4. Dades econòmiques

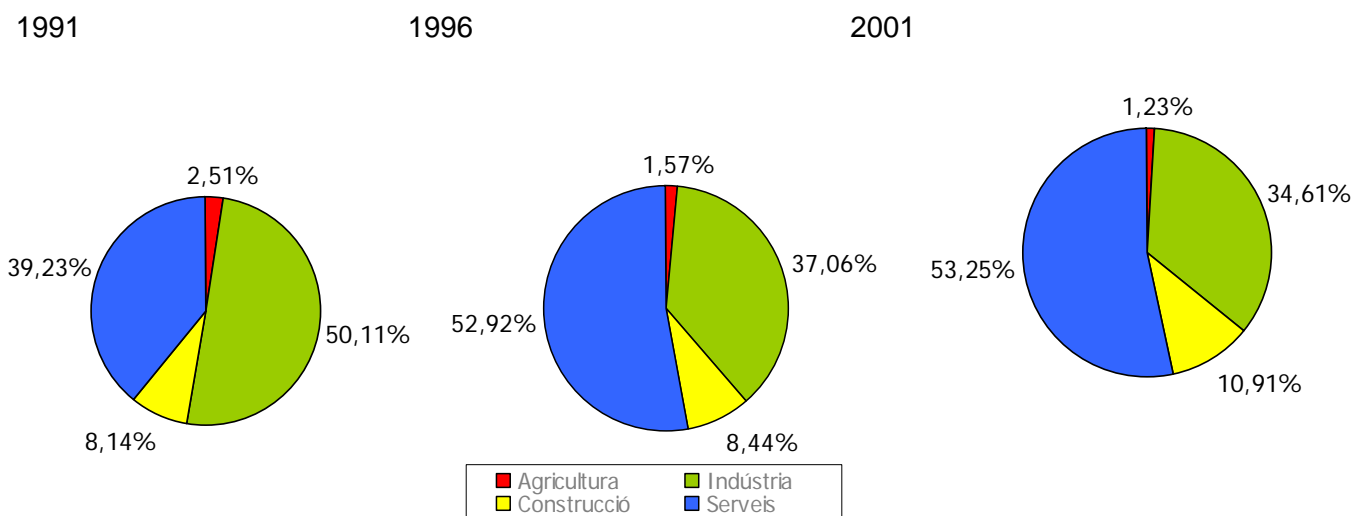
1.4.1. Taxa d'atur

La taxa d'atur de Sant Fruitós, segons dades de l'any 2003 que apareixen al *Pla Estratègic de Sant Fruitós 2010*, és d'un 3,6%; percentatge similar al 3,7% de la província de Barcelona i el 3,5% de la resta de Catalunya.

Actualment, segons les dades de l'Hermes³ de desembre de 2008, i atesa la situació de crisi, la taxa d'atur a Sant Fruitós s'ha incrementat fins arribar al 15,53%.

1.4.2. Ocupació sectorial

Gràfic 8. Evolució del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat, 1991-2001

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)
Percentatges respecte del total d'ocupats

Observant el gràfic 8 sobre l'evolució dels sectors d'activitat en els últims 10 anys podem destacar el canvi en el principal sector d'activitat del municipi. Així doncs, el 1991 el 50,11% dels ocupats es dedicaven a la indústria mentre que el 2001 el sector predominant eren els serveis amb un percentatge d'un 53,25%. Cal destacar el creixement de la construcció, d'un 8,14% l'any 1991 a un 10,91% el 2001 i el retrocés de l'agricultura d'un 2,51% el 1991 a 1,23% el 2001.

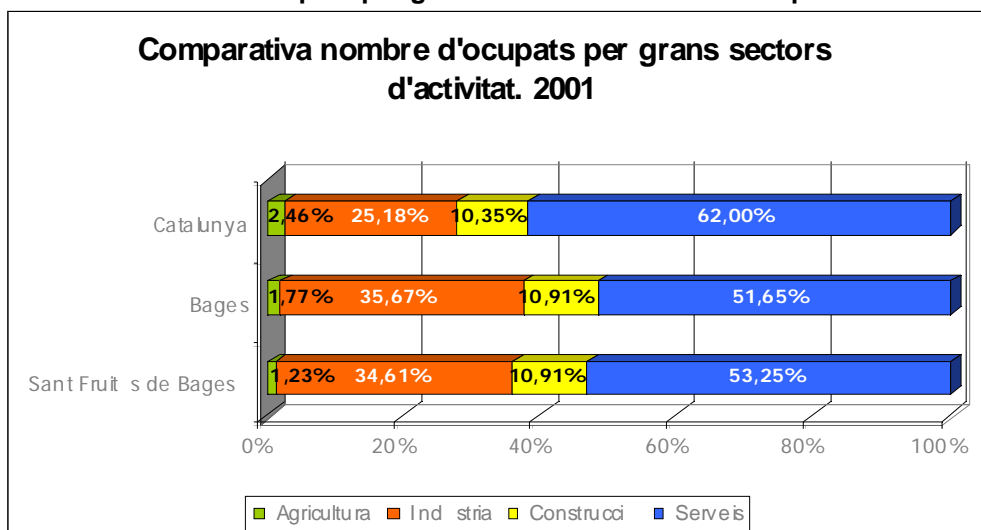
Segons les dades del cens de l'any 2001 sobre la població ocupada per branques d'activitat recollides a l'IDESCAT, podem veure que el sector amb **major nombre d'ocupats és el de la construcció**.⁴ A continuació trobem el comerç al detall seguit de la fabricació de productes metàl·lics, la indústria alimentària, la indústria de la confecció i l'hoteleria.

³ Per a més informació: http://www.diba.cat/hg2/menu_ini.asp

⁴ NOTA: Donada la no disponibilitat de dades més actualitzades, la major part de les estadístiques d'aquest capítol són de 2001.

La indústria metal·lúrgica i la construcció són dos sectors en estreta relació i que amb la conjuntura econòmica de crisi existent, sobretot al voltant del món de la construcció, tenen un futur incert.

Gràfic 9. Nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat. Comparativa. 2001

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Si ens fixem amb el gràfic 9, podem veure que a Sant Fruitós, juntament amb la comarca del Bages, el pes de la indústria segueix essent important, amb un 34,61% i un 35,67% respectivament davant del 25,18% de Catalunya. En canvi, el sector serveis ocupa un 62% dels ocupats a Catalunya mentre que al Bages i a Sant Fruitós el percentatge és menor, amb un 51,65% i un 53,25% respectivament.

1.4.3. Mobilitat laboral

Taula 3. Localització de l'ocupació

		Treballen en el municipi / comarca			Treballen fora del mun./com.
		Residents	No residents	Total	
St. Fruitós Bages	2001	1.168	3.659	4.737	1.756
	1996	798	2.825	3.623	1.239
Bages	2001	37.188	26.595	63.783	32.310
	1996	32.317	19.693	52.010	21.993
Catalunya	2001	1.529.739	1.085.752	2.615.491	1.285.387
	1996	1.269.608	923.557	2.193.165	935.044

Font: Elaboració CERC a partir de les dades d'IDESCAT, 2001.

L'índex d'autocontenció del municipi és del **39,68%** i el **d'autosuficiència** és del **24,43%**.⁵ A partir d'aquests percentatges juntament amb les xifres de la taula anterior podem concloure que el nombre de desplaçaments és força elevat, ja que **3.659 dels treballadors del municipi no hi resideixen i 1.756 treballadors residents al municipi, treballen fora.**

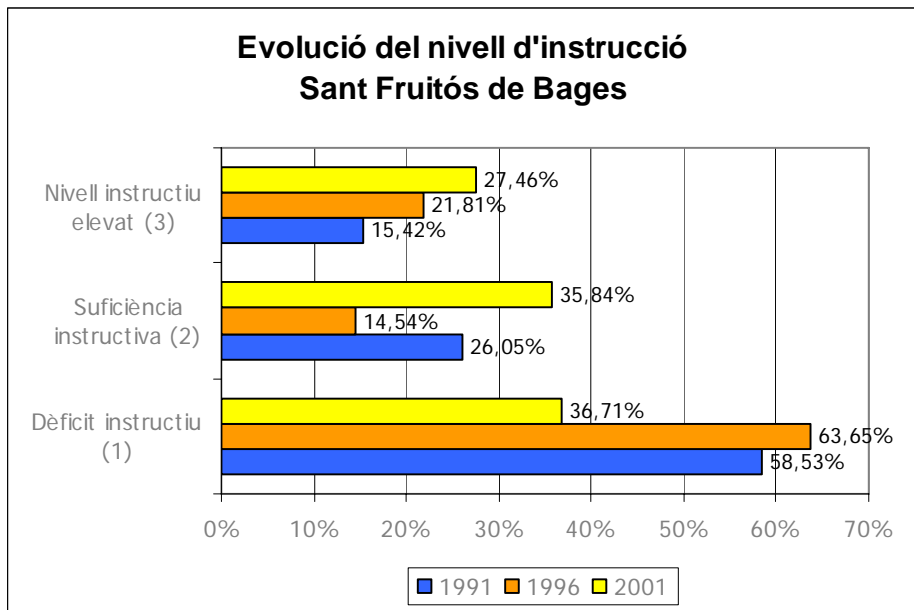
A mode de resum, a nivell econòmic, les característiques principals del municipi són:

- El **sector d'activitat dominant és el dels serveis**, però amb un pes important de la construcció i la indústria metal·lúrgica, fet que no és gaire favorable en el context de crisi econòmica actual.
- **Pes de la indústria en el municipi i la comarca** tot i el retrocés que ha patit a Catalunya.
- **Gran mobilitat laboral**, tant pels residents que es desplacen a fora per treballar com viceversa.

⁵ Font: Programa Hermes Diputació de Barcelona. Dades de l'any 2001.

1.5. Nivell d'instrucció

Gràfic 10. Evolució del nivell d'instrucció.(1991-2001)

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Percentatges calculats sobre el total de la població major de 10 anys

(1) Població amb dèficit instructiu: no ha assolit el nivell mínim d'escolarització obligatòria

(2) Població amb suficiència instructiva: ha assolit el nivell d'escolarització obligatòria

(3) Població amb nivell instructiu elevat: ha superat el nivell d'escolarització obligatòria

El nivell d'instrucció de la població de Sant Fruitós de Bages en els 10 anys que reflecteix el gràfic ha anat evolucionant. És a dir, el 1991 hi havia un 58,53% de la població amb dèficit instructiu i en canvi el 2001 aquesta xifra s'havia reduït fins al 36,71%. El percentatge de la població amb suficiència instructiva ha passat d'un 26,05% el 1991 a un 35,34%, així com també ho ha fet el percentatge de població amb nivell instructiu elevat que d'un 15,42% ha passat a ésser d'un 27,46%.

Taula 4. Nivell d'instrucció. Comparativa. Percentatges

2001	Sant Fruitós de Bages	El Bages	Catalunya
No sap llegir/escriure	1,38%	2,24%	2,27%
Primària incompleta/Sense estudis	11,14%	12,15%	11,47%
EGB 1a. Etapa /Primer grau	24,18%	29,14%	26,22%
Dèficit instructiu¹	36,71%	43,54%	39,96%
ESO, EGB, Batxillerat elemental	30,77%	27,83%	25,57%
FP 1r. Grau/Grau mitjà	5,07%	5,08%	5,40%
Suficiència instructiva²	35,84%	32,91%	30,97%
FP 2n Grau/Grau superior	4,75%	4,56%	5,26%
BUP i COU/Batxillerat superior	10,99%	8,77%	11,01%
Títol mitjà/Diplomatura	6,04%	5,67%	6,14%
Títol superior/Llicenciatura i doctorat	5,68%	4,55%	6,66%
Nivell instructiu elevat³	27,46%	23,55%	29,07%

Font: Elaboració del CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

Percentatges calculats sobre el total de la població major de 10 anys

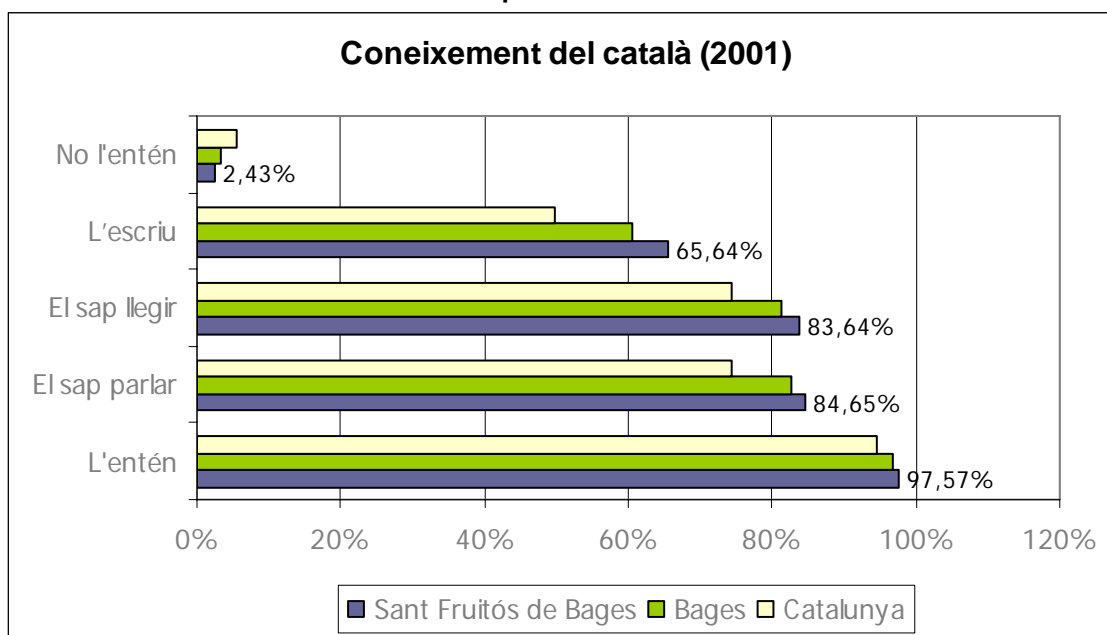
(1) Població amb dèficit instructiu: no ha assolit el nivell mínim d'escolarització obligatòria

(2) Població amb suficiència instructiva: ha assolit el nivell d'escolarització obligatòria

(3) Població amb nivell instructiu elevat: ha superat el nivell d'escolarització obligatòria

Segons les dades de la taula anterior podem fer la comparativa del nivell d'instrucció entre les dades de Sant Fruitós, la comarca del Bages i Catalunya. Així doncs, podem veure que **el percentatge de població amb dèficit instructiu és menor** (36,71%) que els estàndards de la comarca i de Catalunya (39,96%). D'altra banda, el percentatge de població amb **nivell instructiu elevat encara és inferior que a la resta de Catalunya** (27,46%) però superior pel que fa a la comarca (23,55%). En relació a la suficiència instructiva, Sant Fruitós se situa amb un 35,84%, per sobre dels estàndards del Bages (32,91%) i de Catalunya (30,97%).

Gràfic 11. Coneixement del Català. Comparativa

Font: Elaboració CERC a partir de l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya)

El coneixement del català al municipi és bastant elevat. El 97,5% de la població l'entén i el 84,65% el sap parlar. Només un 2,43% no l'entén. Aquestes xifres situen el coneixement de la llengua catalana a Sant Fruitós per sobre de la mitjana de la resta de la comarca i de Catalunya.

2. La cultura a Sant Fruitós de Bages

2.1. Agents culturals

L'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages **té una Regidoria de Cultura** que juntament amb les regidories de Serveis Socials, Sanitat i el Veïnatge de Pineda de Bages comparteixen una regidora amb una dedicació del 70% del temps i que alhora és també Segona Tinent d'Alcalde. La regidoria també disposa d'un tècnic de cultura i d'una auxiliar administrativa. Des del Juliol de 2008 s'ha creat un lloc de treball de Coordinador de l'Àrea de Serveis Personals amb dedicació del 80% i que coordina els àmbits de: cultura, festes, esports, serveis socials, sanitat, educació, joventut i veïnatges.

Des de la Regidoria de Cultura es programa gran part de les activitats culturals del poble, tant en els equipaments culturals (teatre, biblioteca) com en d'altres amb un ús cultural o de lleure, com ara el Pavelló d'Esports, el Cobert de la Màquina de Batre, la Pista Coberta del CEIP Monsenyor Gibert o El Bosquet.

L'Ajuntament compta, d'altra banda, amb l'arxiu municipal, que va ser organitzat l'any 2001 per l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació de Barcelona. Aquest arxiu no està a la Xarxa d'Arxius Municipals coordinada des de l'OPC.

Actualment situat al soterrani de la seu de l'Ajuntament i amb previsió de ser traslladat a la nova seu de la Biblioteca, compta des de 2004 amb la figura d'un arxiver contractat amb una jornada de 15 hores setmanals.

L'arxiu té 360,6 metres lineals de documentació, actualment acabant d'automatitzar-se. La majoria d'aquesta documentació és relativament nova. No hi ha servei d'atenció al públic, tot i que si algú vol fer una consulta s'hi pot accedir mitjançant una instància.

Hi ha una part de la programació que és promoguda o programada amb la col·laboració del teixit associatiu del poble. Aquest teixit, segons el web de l'Ajuntament de Sant Fruitós, està compost per **65 associacions** repartides en els següents àmbits d'actuació: cultura, educació, esports, festes, medi ambient, religió, social, veïnal i juvenil.

Les associacions estrictament culturals són 14 i les detallem a continuació: *Agrupació Coral Sant Fruitós; Associació Conreu, Cultura i informació; Associació de Música Clàssica; Colla Cuiners Arròs; Colla de Geganters i Grallers; Colla Sardanista Flama de Bages; Col·lectiu Recerca Històrica; Col·lectiu Xarxa d'Espectacles Infantils; Comissió Firantic; De Festa en Festa; El Cau de la Guineu; Grup Puntaires Sant Fruitós* (no estan associades al registre d'entitats); *Ràdio Sant Fruitós i Setmanari Montpeità*⁶.

La relació existent entre consistori i entitats és fluïda i el suport que reben per part de l'Ajuntament es basa en les subvencions atorgades a partir d'una convocatòria oberta i en alguns casos en convenis; en el suport material a partir de la impressió de cartells, cessió d'espais i material de l'Ajuntament; i en el portal d'entitats municipal creat recentment. En aquest **portal d'entitats** queden recollides totes les entitats amb les seves dades de contacte i els serveis que aquestes entitats poden oferir. S'informa del suport que pot oferir l'Ajuntament (cessió d'espais i material municipal), i de l'agenda d'activitats i les notícies relacionades.

⁶ Algunes d'aquestes entitats estan inactives com és el cas de Ràdio Sant Fruitós o bé el El Cau de la Guineu, però no s'han donat de baixa del registre municipal d'entitats.

Pel que fa als **convenis de l'Ajuntament** amb les diferents entitats, varien en funció dels acords. Tal com va detallar la regidora de Cultura, hi ha convenis basats en la cessió d'espais com és el cas de la Xarxa d'Espectacles Infantils, que realitzen els espectacles que programen en el Teatre Casal Cultural. El conveni amb el Teatre Casal Cultural és un contracte de lloguer amb l'entitat propietària de l'espai: l'Ajuntament va invertir en la rehabilitació de l'espai i el té llogat a través d'un conveni de llarga durada que finalitza l'any 2011. Un altre cas de conveni amb una entitat que ja disposa de local propi, és el de la Sala Cooperativa. Es va realitzar un conveni per a reformar el local (en aquest cas aquest conveni no s'ha complert per part de l'entitat ja que les obres no es van acabar amb el pressupost pactat). Per últim hi ha convenis d'aportació en efectiu, com és el cas del Col·lectiu de Recerca Històrica, on el conveni financia el manteniment i les reformes dutes a terme en els locals de la parròquia, que acullen el Museu.

De tota manera, tal com podem veure en el document elaborat l'any 2007 anomenat *Diagnosi participativa del teixit associatiu de Sant Fruitós de Bages*, moltes de les entitats coincideixen en la **necessitat de disposar d'espais propis on poder reunir-se**, arxivar la documentació, etc. Aquest mateix document proposa que, en la distribució de subvencions, s'hi incorpori el criteri del tipus d'activitats que les entitats organitzen, la vinculació que hi tenen i la creació d'un Consell d'Entitats. D'aquestes propostes, la creació d'un local per les entitats ha quedat fixada com a línia d'acció i es consolidarà amb la construcció del centre cívic, el projecte del qual va sortir a concurs el primer trimestre del 2009. Projecte que des de l'Ajuntament s'ha concebut com a espai de trobada i de promoció de les entitats de Sant Fruitós, i que disposarà de diferents sales de reunions, espais on poder arxivar la documentació i el material, aules de formació, un espai de bar-cafeteria i una sala polivalent.

La creació del Consell d'Entitats no s'ha dut a terme ja que des del consistori, en el marc de la implementació del Reglament de Participació Ciutadana que es va redactar al llarg de l'any 2008, es volia impulsar la creació d'un Consell General que es pogués dividir en grups de treball específics per àmbits. Aquest Consell General encara no s'ha materialitzat i forma part de l'agenda de l'Ajuntament per aquest 2009.

Pel que fa a altres agents públics que intervenen en la cultura a Sant Fruitós, podem mencionar la relació de l'Ajuntament amb la **Diputació de Barcelona**, ja que la programació estable de teatre que programa l'Ajuntament està adherit al circuit d'espectacles de l'ODA i la biblioteca forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona.

D'altra banda, cal mencionar la vinculació amb la **Generalitat de Catalunya** en afegir un projecte de Museu i de Centre de Formació d'Arts Plàstiques, anomenat Cal Xamal al Pla d'equipaments culturals 2010-2019.

Cal esmentar també la col·laboració existent amb el **municipi de Navarcles** en relació amb les classes d'educació musical per a infants de l'Escola Municipal de Música de Navarcles, que es realitzen al CEIP Pla del Puig i al CEIP Monsenyor Gibert de Sant Fruitós. Per últim, cal destacar la col·laboració entre diferents municipis propers a Sant Fruitós que s'han organitzat en el **Consorci de les Valls del Montcau** i organitzen la Trobada de Gent Gran i l'escola taller de manteniment de boscs i de pedra seca.

Pel que fa els **agents privats**, hi ha la intervenció de **Caixa Manresa** que compta amb una sala d'exposicions al poble. En relació a les exposicions que s'hi desenvolupen, és

l'Ajuntament qui realitza la programació d'aquesta sala i, en el moment de redacció del document, no existeix cap calendari de programació d'exposicions; sinó que s'utilitza puntualment com a seu de mostres concretes que es porten a terme en diferents moments del calendari festiu del municipi, com és el cas del *Concurs de Pintura Ràpida de la Festa de l'Arròs*. També s'utilitza amb altres finalitats com poden ésser espai de reunions per entitats o bé sala d'assaig de l'Agrupació Coral.

Dins del terme municipal de Sant Fruitós, Caixa Manresa també posseeix el **Monestir de Sant Benet**, pol d'atracció de visitants en diferents àmbits: el patrimonial, amb les visites guiades que s'hi realitza, i el gastronòmic amb la presència de la Fundació Alícia i l'existència de restaurants i un hotel.

La relació de Caixa Manresa, propietària del Monestir de Sant Benet, amb el municipi de Sant Fruitós ha estat fins ara correcta. S'ha basat en la petició i consecució de permisos, i en l'organització bianual de jornades de visita gratuïta pels habitants de Sant Fruitós de Bages. Aquesta relació es podria anar millorant per tal que la situació de proximitat del monestir amb Sant Fruitós generi sinergies culturals favorables per ambdues parts. En l'actualitat s'ha iniciat converses per establir projectes de col·laboració amb la Fundació Alícia, en temes d'educació alimentària i vinculats també amb la Festa de l'Arròs.

Per finalitzar, els objectius a tenir en compte en matèria de cultura estan recollits en el *Pla Estratègic de Sant Fruitós de Bages 2010*, aprovat l'any 2003.

D'aquests caldria destacar els que estan marcant la política cultural del municipi i que s'estan implementant poc a poc:

A. Treballar per augmentar el nombre d'activitats culturals i de participació de la gent.

Fomentant l'increment de les activitats de les entitats i associacions, treballant per una cultura de Participació Ciutadana (Des del 2008 s'està elaborant un Reglament de Participació Ciutadana); elaborant un Pla Cultural amb l'objectiu de promoure la qualitat de les manifestacions culturals i la planificació de les activitats, que incorpori una política específica per als equipaments culturals (elaboració d'aquest Pla d'Equipaments.)

B. Fomentar la creació d'equipaments i de més oferta cultural

Millorant els equipaments culturals i facilitant espais i locals per a les entitats (acció a desenvolupar tal com recull la Diagnosi participativa del teixit associatiu de l'any 2007), construint nous equipaments culturals com ara la nova Biblioteca i el Centre Cívic, i intensificant l'ús dels equipaments existents.

2.2. Pressupostos de cultura

Pel que fa al pressupost de cultura podem veure que entre l'any 2001 i el 2006 s'ha produït una progressiva davallada del pressupost. Si ho comparem amb la mitjana de municipis de referència, podem veure que majoritàriament el pressupost de cultura del municipi ha estat superior, exceptuant l'any 2003 i el 2006, en què es va situar per sota.

Cal tenir en compte el context actual de crisi financera de cara a preveure possibles reduccions en el pressupost municipal de cultura, que pot afectar encara més la reducció que s'ha produït darrerament.

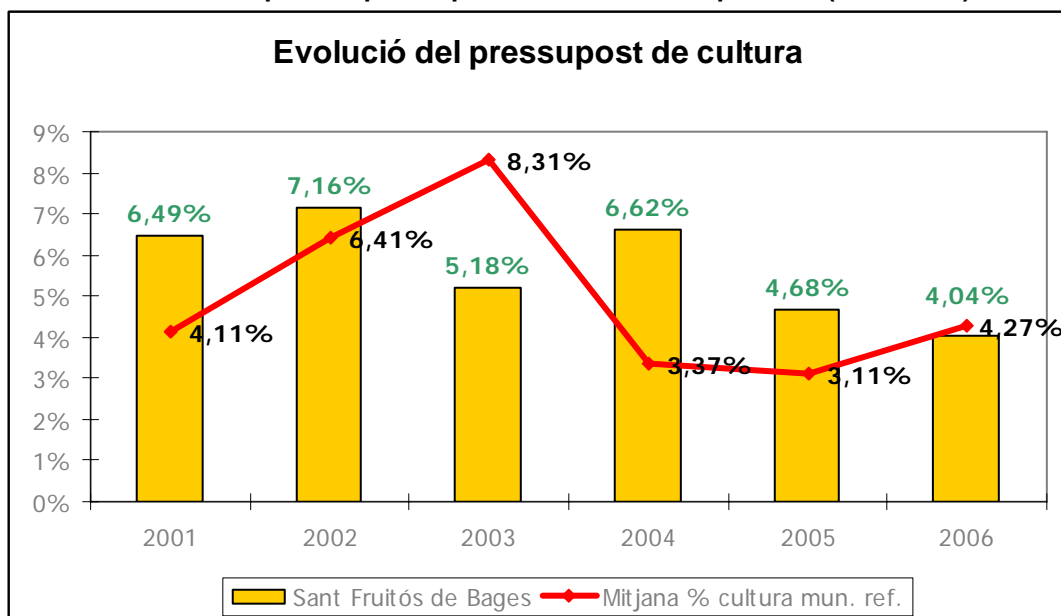
Taula 5. Pressupostos de cultura. Comparativa. Valors absoluts (2001-2006)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sant Fruitós de Bages	686.754,21	403.379,73	391.863,77	397.721,75	412.921,95	365.903,57
Mitjana cult. mun. ref.	279.800,40	323.763,22	503.058,00	217.753,46	253.868,39	403.667,07

Font: Elaboració del CERC de la Diputació de Barcelona, a partir de les dades del SIEM (Servei d' Informació Econòmica Municipal)

NOTA: El criteri seguit pel SIEM sobre Pressupost de cultura és només el que fa referència a la classificació funcional de Difusió i Promoció de cultura.

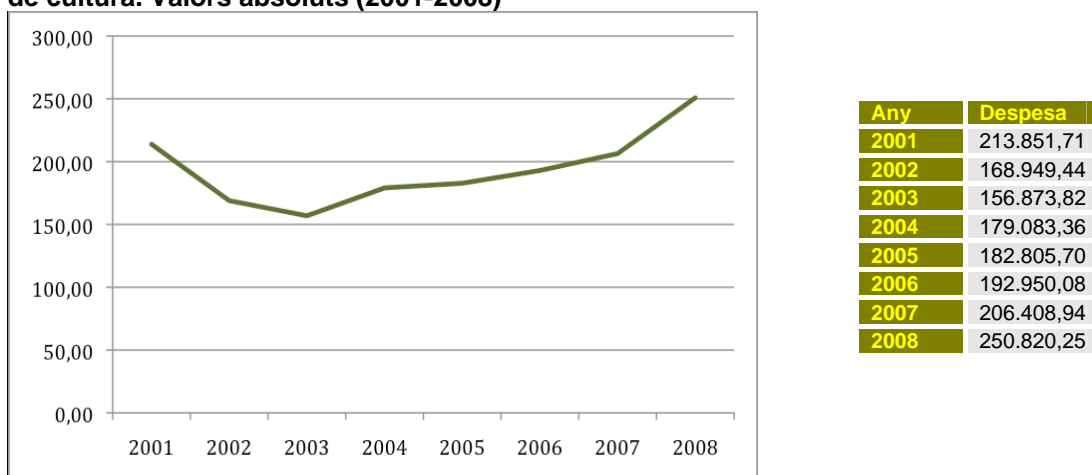
Gràfic 12. Evolució del pes del pressupost de cultura. Comparativa (2001-2006)

Font: Elaboració del CERC de la Diputació de Barcelona, a partir de les dades del SIEM (Servei d' Informació Econòmica Municipal)

Percentatges calculats sobre el total del pressupost de l'Ajuntament

Les dades de l'Ajuntament ajuden a matisar la informació del SIEM respecte dels pressupostos de cultura. Les dades que es presenten a continuació representen la despesa directa en activitats de difusió cultural, i inclouen també els convenis i subvencions a entitats i associacions locals en l'àmbit de la cultura.

Gràfic 13. Evolució de la despesa directa en activitats de difusió cultural i subvencions de cultura. Valors absoluts (2001-2008)

Font: Elaboració pròpia, a partir de les dades proporcionades per l'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages

Tot i la important diferència pel que fa als valors absoluts entre les dades presentades a la taula 5 i al gràfic 13, atenent que aquest últim només inclou la despesa directa en activitat cultural i subvencions, s'aprecia una certa similitud de tendència, amb un pressupost el 2001 extraordinàriament alt en referència als anys posteriors, una davallada els anys 2002 i 2003 i una tendència a l'increment a partir del 2004.

2.3. Programació cultural

Com ja s'ha comentat abans, la programació cultural és promoguda des de la Regidoria de Cultura i des del teixit associatiu. Principalment la programació es porta a terme al Teatre Casal Cultural, la Biblioteca, el Nexe Punt d'Informació Juvenil, i en espais a l'aire lliure com El Bosquet i el Cobert de la Màquina de Batre.

La **Regidoria de Cultura** de l'Ajuntament s'ocupa de la **programació del cycle estable de música i teatre**, que es du a terme al Teatre Casal Cultural, com ja hem mencionat anteriorment, i l'organització d'actes relacionats amb el **calendari festiu del municipi**, com: la Festa de l'Arròs, amb diferents actes com és el Concurs de Pintura Ràpida. I dóna suport a diferents nivells (infraestructura, aportació econòmica...), a les entitats per la Festa Major i altres cites del calendari festiu.

Des de la Regidoria de Cultura també es vetlla per la producció editorial del municipi. De forma anual s'edita un conte infantil sobre temàtica d'interès local, en què els gegants Sala i Ricardis són els protagonistes. També s'edita de forma anual un volum dels Quaderns Monogràfics Locals, que recullen treballs històrics sobre el municipi.

Pel que fa la programació d'**arts escèniques**, els indicadors de l'ODA ens mostren que tant les funcions com les entrades i els assistents per cada 1000 habitants són molt superiors a Sant Fruitós, en comparació amb la resta de municipis de referència. Fins i tot són superiors a la mitjana del total de municipis que participen del circuit a la Província de Barcelona. En aquests resultats hi tenen especial incidència les bones xifres d'assistents que apleguen els concerts del Festival Internacional de Música Clàssica, que actualment es organitza per l'Associació de Música Clàssica, però que fins el 2007 entraven en el circuit de l'ODA.

El 2008 va haver un descens important de funcions i assistents. S'ha de considerar que a partir del 2008 el Festival Internacional de Música Clàssica no entra en el circuit de l'ODA. Tot i així, el municipi es manté per sobre la mijana dels municipis de referència.

Al Teatre Casal Cultural es porta a terme el cicle estable de teatre programat per l'Ajuntament amb alguns espectacles del circuit de l'ODA (una representació al mes en les temporades de primavera i tardor) i altres espectacles com els de teatre per a públic infantil que programa la Xarxa d'Espectacles infantils.

Taula 6. Circuit Oficina de Difusió Artística

	Funcions			Assistents			Entrades		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Sant Fruitós de Bages	9	10	7	2.483	1.852	578	2.070	1.353	312
Mitjana municipis referència**	4	3	3	571,67	419,17	233,83	472,17	308,00	160
Mitjana total municipis*	15	15	15	3.252	3.151	3.163	2.706	2.666	2.753
	Funció / 1000 hab.			Assistents / 1000 hab.			Entrades / 1000 hab.		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Sant Fruitós de Bages	1,25	1,34	0,90	344,91	248,66	74,27	287,54	181,66	40,09
Mitjana municipis referència**	0,52	0,42	0,39	79,96	67,68	34,13	66,07	43,06	24,17
Mitjana total municipis*	0,83	0,48	0,51	117,17	102,50	109,80	94,37	86,73	95,33

Font: Elaboració del CERC a partir de les dades facilitades per l'Oficina de Difusió Artística

* Total de municipis que han participat de la Província de Barcelona: 2006, 89 municipis; 2007, 97 municipis; 2008, 108 municipis

** Municipis de referència que han participat: Cervelló, Masquefa, Tona, Sant Fruitós de Bages, Lliçà de Vall, Navarres. El 2007 Masquefa no va participar a l'ODA, el 2008 ni Masquefa ni Tona van participar a l'ODA.

Pel que fa la programació de la Xarxa d'Espectacles Infantils, el 2008 va programar 6 funcions, amb un total de 653 espectadors i una ocupació del 54%. Les dades de nombre de funcions i d'espectadors és menor que els anys anteriors, tal com es pot veure a la taula següent:

Taula 7: Programació Xarxa Espectacles Infantils i Juvenils

Sant Fruitós de Bages	2005	2006	2007	2008
Funcions	8	8	8	6
Espectadors	911	732	973	653

Com a equipament públic amb programació cultural també cal mencionar **la biblioteca**. Els indicadors disponibles pel que fa la programació d'activitats a la biblioteca mostra un nivell d'activitat relativament baix en relació als municipis de referència, excepte pel que fa conferències, exposicions i altres activitats, amb el detall de les activitats a la Taula 8:

Taula 8. Activitats, publicacions i difusió

	Biblioteca Sant Fruitós de Bages (2008)	Biblioteca Sant Fruitós de Bages (2007)	Mitjana municipis de referència (2007)
Exposicions	12	12	7,83
Hores del conte	4	4	10,50
Conferències	5	3	1,33
Visites escolars	15	3	16,83
Visites organitzades	0	0	21,17
Audicions i concerts	0	0	0,33
Cursos i tallers	0	1	17
Tertúlies literàries	10	9	10,33
Altres activitats	4	2	2,17
Guies de lectura	2	1	1,17
Programes de ràdio	0	0	0
Publicacions diverses	2	10	10
TOTAL	54	45	98,67

Font: Gerència de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

S'ha de remarcar però que la biblioteca és molt petita (menys del 50% dels metres que li corresponen segons els estàndards de la Xarxa de Biblioteques) i que això limita les possibilitats de realitzar-hi activitats. Tot i així, el fons documental de la biblioteca actual (25.123 documents al 2008) està molt per sobre de l'estàndard que li pertoca. Els indicadors de lectura pública, ens mostren també un nombre de visites, usuaris registrats i préstecs per habitant superior a l'estàndard. La situació actual però, canviarà a curt termini ja que actualment s'està construint una nova biblioteca que complirà els estàndards que li corresponen per nombre de població i estarà degudament condicionada en visites a augmentar la programació d'activitats.

Pel que fa al **teixit associatiu**, no totes les entitats participen de forma activa en la vida cultural del municipi, però la majoria d'entitats programen actes lligats al calendari festiu. Aquest seria el cas de la l'Agrupació Coral Sant Fruitós que organitza les Caramelles i el Concert de Nadal; la Colla dels Cuiners de l'Arròs que col·laboren en l'organització de la Festa de l'Arròs; De Festa en Festa que és l'entitat que col·labora en l'organització de determinades festes del municipi com ara el Carnestoltes, la Cavalcada de Reis, i la Festa Major d'Estiu.

Hi ha d'altres entitats al municipi, com és la Xarxa d'Espectacles Infantils, que, com ja hem mencionat, programen espectacles de teatre per a públic infantil que, a partir d'un conveni amb l'Ajuntament, duen a terme la seva activitat al Teatre Casal Cultural.

2.4 Els equipaments

Actualment Sant Fruitós compta amb un seguit d'equipaments, tant públics com privats que s'utilitzen exclusivament o parcialment per a activitats culturals, tal com es detalla als següents quadres. Els equipaments existents es troben repartits al nucli urbà, i deixen els veïnatsges desproveïts d'equipaments d'ús cultural.

Equipaments culturals públics (municipals) especialitzats

Equipament	Àmbit d'actuació (local, comarcal...)	Tipus d'ús / àmbit
Biblioteca	Local - Xarxa Diputació	Lectura pública

Altres equipaments i espais públics d'ús cultural

Equipament	Àmbit d'actuació (local, comarcal...)	Ús
Cobert de la Màquina de Batre	Local	Concerts Activitats a l'aire lliure
Pista Coberta CEIP Monsenyor Gibert	Local	Cloenda Jornades folklòriques
Parc El Bosquet	Local	Actes festius aire lliure

Equipaments privats d'ús cultural

Equipament	Àmbit d'actuació (local, comarcal...)	Ús
Museu	Local	Museu de la Pagesia
Sala Exposicions Caixa Manresa	Local	Exposicions Xerrades
Teatre Casal Cultural	Local (Conveni amb l'Ajuntament)	Polivalent Teatre Música

Equipaments sense ús actual ni projectes

Equipament	Àmbit d'actuació (local, comarcal...)	Estat
Sala Cooperativa	Local	Part sense ús, espai polivalent a reformar. L'altre part funciona com a bar.
Cal Xamal	Local – Centre formació de les arts	En projecte
Biblioteca	Local	En construcció
Centre Cívic	Local – Serveis a les entitats - Formació	En projecte a executar-se el 2009

2.4.1 Valoració dels equipaments culturals en ús

A continuació es presenta una fitxa per a cadascun dels equipaments abans esmentats, que contextualitza l'equipament, la infraestructura i la programació de cadascun d'ells.

BIBLIOTECA								
Adreça: Carrer Jacint Verdaguer, 5 Telèfon: 938 788 205								
Dies i horaris d'obertura: De dilluns a divendres de 15:30 a 20:30, dissabtes de 10:00 a 13:00								
Horaris de major afluència: ☐ Matí ☐ Migdia ☒ Tarda								
OBJECTIU: Foment de la lectura pública								
Zona d'influència: Local								
EQUIPAMENT Dimensió: 280m ² Estat de conservació: ☐ Satisfactori ☒ Regular ☐ No Satisfactori								
ESPAIS (Espai únic) <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 33%;">☒ Espai de consulta i préstec</td> <td style="width: 33%;">☒ Escola d'adults (aula d'estudi -planta baixa)</td> <td style="width: 33%;">☐</td> </tr> <tr> <td>☒ Espai infantil</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </table>			☒ Espai de consulta i préstec	☒ Escola d'adults (aula d'estudi -planta baixa)	☐	☒ Espai infantil	☐	☐
☒ Espai de consulta i préstec	☒ Escola d'adults (aula d'estudi -planta baixa)	☐						
☒ Espai infantil	☐	☐						
EQUIPS TÈCNICS ☒ 7 ordinadors ☐ ☐								
PERSONAL ☒ 2 ☐ ☐								
Forma de gestió: Forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona								
MANCANCES PRINCIPALS / NECESSITATS NO COBERTES								
Edifici que queda molt petit per a les necessitats del poble segons els estàndards de la Diputació de Barcelona (veure quadre al final de la fitxa), i amb mala accessibilitat per persones amb mobilitat reduïda. No s'ha fet més inversions ni adaptacions perquè s'està construint la nova biblioteca.								

PROGRAMACIÓ ANUAL	
La Biblioteca compta amb un únic espai on s'hi desenvolupen totes les activitats que detallem a continuació.	
- Exposicions	- visites escolars
- Hores del conte	- cursos i tallers
- Conferències	- tertúlies literàries
DADES DE CONSUM/UTILITZACIÓ DE L'EQUIPAMENT	
- 66 visites/dia de servei	- 19 accés internet/dia servei
- 65 préstecs /dia de servei	- 35 carnets/1.000 habts.
Altres comentaris:	
A la planta baixa hi ha una aula on es fa cursos per a adults (cursos de català...)	
Quan s'inauguri la nova biblioteca aquest espai quedarà alliberat i podrà adquirir altres usos. Des de l'Ajuntament es pensa poder acollir classes de l'Escola de Música que es realitzen en col·laboració amb d'altres municipis, o bé acollir l'Escola Taller de manteniment de boscos i pedra seca del Consorci de les Valls del Montcau.	
Com podem veure en el quadre següent, la Biblioteca de Sant Fruitós no compleix ,en cap de les categories, els estàndards del mòdul B1 al qual pertany, a excepció del fons documental final, que el supera amb escreix.	

Dades bàsiques. Estàndards*

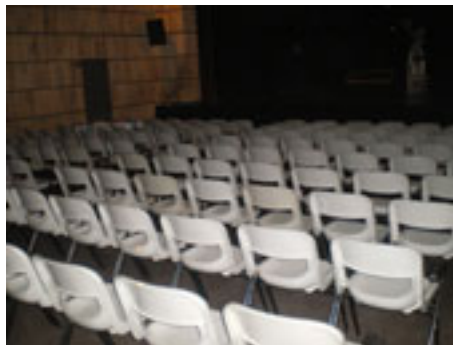
Estàndards de Biblioteca Pública	Estàndards (2007)	Biblioteca Sant Fruitós de Bages (2007)
Superfície de programa (m ²)	750	280
Personal	4-5	2
Equipament informàtic	8 (+10 formació)	17
Punts de lectura	75	60
Fons documental final	12.500	23.764
Hores de serveis setmanals	30	28

Font: Gerència de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

* Estàndards de Biblioteca Pública

TEATRE CASAL CULTURAL

Adreça: Carretera de Vic, 3
Telèfon: 93 878 80 31

Dies i horaris d'obertura: segons programació

Horaris de major afluència:

Matí Migdia Tarda

Responsable: Regidoria de Cultura

OBJECTIU:

Espai polivalent per a la realització d'activitats culturals, principalment escènica: teatre i música.

Zona d'influència:

Local

EQUIPAMENT

Any de construcció: Aforament: 140 – 180 persones

Estat de conservació: Satisfactori Regular No Satisfactori

ESPAIS

☒ Sala Polivalent	☒ Vestidors	☐
☒ Escenari	☐	☐

EQUIPS TÈCNICS

☒ Il·luminació	☒ Equip audiovisual: pantalla i projector	☐
☒ Equip de so	☐	☐

PERSONAL

☒ 1 Conserge (50 % jornada)	☐	☐
☐	☐	☐

Forma de gestió:

L'equipament és privat però l'Ajuntament hi té un conveni i el gestiona directament.
Resten 2 anys de conveni.

PROGRAMACIÓ ANUAL
<p>Teatre: Cicle estable d'espectacles tant infantils com per a públic adult, programat per l'Ajuntament amb alguns espectacles del circuit de l'ODA, i de la Xarxa d'Espectacles Infantils.</p> <p>Música: Cicle estable de concerts programat per l'Ajuntament</p> <p>Actes, en funció de l'entitat que ho demani a l'Ajuntament</p>
DADES DE CONSUM/UTILITZACIÓ DE L'EQUIPAMENT
<p>Depenent de la temporada, al voltant d'un 60% dels dies està ocupat</p>
VINCULACIÓ AMB LA VIDA CULTURAL DEL POBLE
<p>És l'espai, per excel·lència de programació cultural del poble, (l'únic espai tancat on es poden fer activitats). Cal remarcar que és l'espai on l'Ajuntament programa el cicle estable de música i teatre.</p>
Altres comentaris:
<p>Hi ha un bar al costat que funciona de manera independent</p> <p>La dotació de llums i so és adequada i proporcional a l'espai.</p>

COBERT DE LA MÀQUINA DE BATRE

Adreça: Ctra de Vic s/n

Dies i horaris d'obertura: segons programació

Horaris de major aflluència:
En funció de l'espectacle programat

Responsable: Regidoria de Cultura

OBJECTIU:

Espai – plaça pública polivalent per a la realització d'activitats culturals a l'estiu

Zona d'influència:

Local

EQUIPAMENT

Any de construcció: Anys 50 segle XX i renovat recentment

Estat de conservació: Satisfactori Regular No Satisfactori

ESPAIS

Espai polivalent cobert

PERSONAL

sense personal fixe

Forma de gestió:

Es gestiona directament des de la Regidoria de Cultura quan hi ha activitat

MANCANCES PRINCIPALS / NECESSITATS NO COBERTES

L'espai que l'envolta ha estat molt deixat, però l'any 2009 s'ha iniciat un projecte de millora.

Problemes amb els veïns pel soroll quan hi ha activitat

PROGRAMACIÓ ANUAL

Concerts

Actes

VINCULACIÓ AMB LA VIDA CULTURAL DEL POBLE

És, juntament amb el Bosquet, l'espai obert on es poden fer activitats de dimensions més grans com ara concerts.

Altres comentaris:

Atès que Sant Fruitós no disposa de plaça major, durant molts anys s'ha volgut que la plaça on està ubicat el Cobert del Batre en faci les funcions.

La idea principal de l'equip de govern actual és la de construir un equipament públic que pugui acollir espectacles de caire lúdic i contribuir així a fer que l'espai esdevingui un lloc central al municipi.

Hi ha un projecte de millora i ajardinament de l'entorn, actualment en període de consulta. Això farà que l'espai quedi més ben condicionat i una mica més aïllat dels veïns i els carrers principals.

SALA EXPOSICIONS CAIXA MANRESA

Adreça: Carretera de Vic, 39
 Telèfon:
 Fax:

Dies i horaris d'obertura: segons programació

Horaris de major afluència:
 Matí Migdia Tarda

Responsable:

OBJECTIU:

Espai expositiu i de reunions d'entitats i cursos

Zona d'influència:

Local

EQUIPAMENT

Dimensió: 40 m² aprox.

Estat de conservació: Satisfactori Regular No Satisfactori

ESPAIS

☒ Espai polivalent expositiu	☐	☐
☐	☐	☐

PERSONAL

☒ sense personal fixe	☐	☐
☐	☐	☐

Forma de gestió:

L'espai és de titularitat de Caixa Manresa, tot i que l'Ajuntament hi programa exposicions i en gestiona el manteniment i la neteja. Les entitats també l'utilitzen per a reunions i cursos.

MANCANCES PRINCIPALS / NECESSITATS NO COBERTES

Espai no adequat per a exposicions
 Es troba en una primera planta, amb dificultat d'accés
 El mobiliari es mínim i està en mal estat

PROGRAMACIÓ ANUAL
Exposicions, que són puntuals i vinculades al calendari festiu del municipi Cursos
VINCULACIÓ AMB LA VIDA CULTURAL DEL POBLE
És l'únic espai expositiu del poble, tot i que té importants mancances per a funcionar com a tal.
Altres comentaris: A la planta baixa hi ha la seu de la Policia Local, que necessita ampliar les seves dependències. Quan el projecte Can Xamal funcioni acollirà tot el que tingui relació amb arts plàstiques, per tant podrà acollir també les exposicions, alliberant aquest espai per a altres usos.

MUSEU DE SANT FRUITÓS		
<p>Adreça: Rectoria Vella - La Sagrera</p> <p>Dies i horaris d'obertura: Diumenges i en funció de la demanda (visites escolars...)</p> <p>Horaris de major afluència: ☒ Matí ☐ Migdia ☐ Tarda</p> <p>Responsable: Col·lectiu de Recerca Històrica</p>		
<p>OBJECTIU: Difondre i conservar el patrimoni lligat a la història del municipi</p> <p>Zona d'influència: Local</p>		
<p>EQUIPAMENT Situat als baixos del local parroquial</p> <p>Estat de conservació: ☐ Satisfactori ☐ Regular ☒ No Satisfactori</p>		
<p>ESPAIS</p> <p>☒ 6 Sales de dimensions reduïdes que corresponen a diferents àmbits: escola, vida religiosa, camp, indústria tèxtil, dormitori i cuina.</p> <p>☒ pati amb porxo on posar la maquinària agrícola</p> <p>☒ magatzem on s'hi classifiquen i restauren les peces</p>		
<p>PERSONAL</p> <p>☒ sense personal fix, voluntaris del col·lectiu de Recerca Històrica ☐ ☐</p>		
<p>Forma de gestió: Conveni amb la parròquia, ja que el Museu està ubicat en els baixos del local parroquial.</p>		
<p>MANCANCES PRINCIPALS / NECESSITATS NO COBERTES</p> <p>-Falta d'espai per poder exposar tots els objectes -Falta de condicionament: no hi ha calefacció, ni lavabos...</p>		
<p>VINCULACIÓ AMB LA VIDA CULTURAL DEL POBLE</p> <p>Organització d'actes vinculats al calendari festiu del municipi: Festa Major sobretot.</p>		

Altres comentaris:

La col·lecció del museu s'ha anat completant a partir de les donacions de la gent del poble.

El finançament es realitza a partir de subvencions de l'Ajuntament per sufragar les despeses de manteniment mitjançant un conveni anual.

El projecte contempla, en el futur, el trasllat del Museu a Cal Xamal.

2.4.2. Valoració dels equipaments culturals en projecte

Com s'ha mencionat abans, hi ha un seguit d'equipaments que són en fase de projecte, en construcció o bé en obres.

A continuació es presenta una fitxa dels equipaments que no estan operatius, bé pel fet que estan en procés d'obres, com és el cas de **la Sala Cooperativa** i la nova **Biblioteca** o bé perquè estan projectats però encara no estan construïts, com és el cas del **Centre Cívic**. En tots tres casos, els equipaments haurien d'acabar a curt termini (1-2 anys), el procés en què es troben.

D'altra banda, trobem equipaments en projecte i que en principi no començaran a funcionar a curt termini. És el cas de **Cal Xamal**, del qual no hi ha una fitxa descriptiva ja que es tracta d'un projecte que encara no s'executa i, tot i ser una intervenció que el consistori durà a terme, es posposa per més endavant degut a l'actual situació econòmica, la consegüent disminució del pressupost municipal i la complexitat de les obres que s'han de fer. El mateix passa amb **Can Sala**, un projecte de futur però sense data d'implementació.

Cal Xamal és un immoble de propietat municipal, a la Sagrera, i des de l'Alcaldia es concep com un servei bàsic pel municipi. L'immoble però està en molt mal estat i requereix una inversió forta d'adequació. Segons el Pla director que es va redactar l'any 2008, l'equipament es vol dedicar a la **formació en relació a les arts plàstiques** i altres disciplines artístiques, a la **conservació del patrimoni** del poble (ubicarà el Museu de Sant Fruitós, actualment en un local parroquial) i altres usos vinculats a la cultura local.

Can Sala és un edifici aïllat que es troba en una de les entrades del poble. Actualment és un edifici de dimensions considerables sense ús, situat en una zona que encara no s'ha desenvolupat i que, per tant, està envoltada de camps i terrenys no urbanitzats, com es pot visualitzar a la imatge següent.

Tot i que a data d'avui no passa de ser una declaració d'intencions a llarg termini de l'Ajuntament, **Can Sala** podria convertir-se en un gran equipament cultural a mesura que es desenvolupin noves zones industrials del poble.

LA COOPERATIVA

Adreça: c/ Nou s/n

Dies i horaris d'obertura: actualment tancada

Horaris de major afluència:

Matí Migdia Tarda

Responsable: Cooperativa La Agrícola

OBJECTIU:

Espai de lleure

Zona d'influència:

Local

EQUIPAMENT

Any construcció: **Dimensió:** m² aprox

Estat de conservació: Satisfactori Regular No Satisfactori

ESP AIS

Sala sense ús, que disposa d'una tarima. W.C
La idea inicial era fer despatxos

PERSONAL

sense personal fix

Forma de gestió:

L'associació Cooperativa, degut a les obres realitzades, té llogat el bar a un arrendatari, per obtenir els diners necessaris per pagar la hipoteca del local.

MANCANCES PRINCIPALS / NECESSITATS NO COBERTES

Sala sense ús i tancada al públic degut a:

- obres sense acabar
- dificultat d'estructurar-hi els usos
- espai molt fosc i sense accessibilitat per a discapacitats

PROGRAMACIÓ ANUAL
No n'hi ha.
VINCULACIÓ AMB LA VIDA CULTURAL DEL POBLE
Històricament havia estat un espai important de lleure del poble, però l'estat de conservació ha fet que caigui en desús
Altres comentaris: Actualment només funciona el bar i funciona de forma independent. La sala, que antigament havia acollit projeccions, està clausurada ja que s'hi va iniciar unes obres per condicionar-la, que es van anar encarint, i en tractar-se d'un edifici vell, i no s'han pogut acabar. Aquestes obres van començar ja que l'Ajuntament va signar un conveni amb l'entitat on posava els diners a canvi que el local pogués entrar a la xarxa d'equipaments municipals. Així doncs, s'ha de desencallar la situació actual i cal tenir-ho en compte a l'hora de fer les propostes.

CENTRE CÍVIC (FONS ESTATALS D'INVERSIÓ LOCAL 2009)

Adreça: Parcel·la d'equipaments al costat de la Pl. Alfred Figueras.

OBJECTIU:

Promocionar el teixit associatiu del municipi posant a disposició dels ciutadans sales de reunions per entitats, espais per arxivar la seva documentació i un bar.

Esdevenir un equipament de proximitat i de caire polivalent.

També acollirà el punt d'informació juvenil, actualment ubicat al Nexe, l'Escola d'Adults i altres activitats de Formació.

Zona d'influència: Local

EQUIPAMENT

Any construcció: 2009

ESPAIS

☒ Bar	☒ Punt d'Informació Juvenil.	☐
☒ Espai per entitats	☒ Escola d'Adults	☐

Forma de gestió: Municipal (per acabar de definir)

Altres comentaris: S'ha de destacar que la localització de l'equipament és al costat del Bosquet i de la Plaça Alfred Figueras, espais que acullen bona part dels actes festius a l'aire lliure.

El projecte inicial (*) constava dels següents espais, a banda dels que ja hem citat anteriorment, repartits en soterrani, planta baixa i planta primera:

- Seu provisional de l'Àrea de Serveis Personals (mentre no es dugui a terme l'ampliació de l'edifici consistorial).
- Sala polivalent per acollir diferents actes de caire sociocultural (uns 300m2)
- 1 buc d'assaig per a grups musicals
- 1 cibersala per activitats d'informàtica i accés a internet
- 3 aules per activitats de formació
- 1 sala oberta per acollir exposicions
- 1 sala multidisciplinar per acollir diferents actes (100m2)

Font: Esborrany del Projecte Funcional Centre Cívic Municipal de Sant Fruitós de Bages. (desembre 2008)

()El projecte inicial s'ha vist reduït a una planta baixa amb soterrani, després de veure els resultats de la consulta ciutadana, que no volien un edifici de 2 plantes i a la necessitat d'adequar el projecte al pressupost que atorga el FEIL 2009, que amb dues plantes no es podia cobrir. El projecte final contempla una aula per l'Escola d'Adults, tres aules, el Nexe, una sala polivalent gran, una cafeteria i espais per a arxiu i magatzem.*

BIBLIOTECA NOVA (en construcció)

Adreça: Avda. Lluís Companys

OBJECTIU:

Foment de la lectura pública i apropament del patrimoni històric a la ciutadania a través de l'arxiu que s'ubicarà en aquest mateix equipament.

Zona d'influència:

Local

EQUIPAMENT

Any construcció: 2009

Dimensió: 1400m² superfície útil, aprox.

ESPAIS

☒ Sales de lectura i estudi	☒ Zona infantil	☒ Arxiu
☒ Servei de préstec	☒ Sala polivalent (100 m ² amb accés independent)	

Forma de gestió:

Municipal, en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona

Altres comentaris:

Actualment es troba en fase de construcció, degut als diversos problemes que ha causat l'empresa constructora i que ha ralentit el procés de construcció (s'hauria d'haver inaugurat la primavera del 2008).

El mes de gener del 2009 es va iniciar els tràmits per rescindir el contracte i tornar a licitar l'obra per tal d'intentar acabar la nova Biblioteca el 2010. Paral·lelament també s'està duent a terme el projecte de mobiliari per a la Biblioteca amb l'assessorament de la Diputació de Barcelona.

SÍNTESI DE LA SITUACIÓ GLOBAL DELS EQUIPAMENTS CULTURALS DEL MUNICIPI

- Concentració dels equipaments culturals en el nucli urbà i manca d'equipaments en els veïnatsges del municipi.
- Titularitat i gestió: hi ha equipaments de titularitat municipal i d'altres de privada (principalment de Caixa Manresa i del teixit associatiu). La gestió dels espais de titularitat privada en alguns casos és municipal, si s'ha signat convenis de col·laboració amb les entitats per la seva gestió, com és el cas del Teatre Casal Cultural; o bé la gestió és directament de les pròpies entitats com en el cas del Museu de Sant Fruitós.
- Hi ha **equipaments clarament especialitzats en funció del seu àmbit d'actuació**, així doncs fent una anàlisi per àmbits d'actuació i relacionant-lo amb els equipaments existents o en projecte podem fer la següent síntesi:
 - L'equipament que actualment acull la programació **d'arts escèniques** és el Teatre Casal Cultural que disposa d'una infraestructura adequada pel seu nivell d'ús. Cal destacar la seva voluntat polivalent, tot i que limitada per motius estructurals. D'altra banda, cal recordar la incertesa del futur del conveni que actualment permet el seu ús com a teatre.
 - Pel que fa a l'àmbit de **la lectura**, la seu de la Biblioteca actual és insuficient pel conjunt de la població de Sant Fruitós, però no hi ha millores previstes que considerin l'existència de la nova Biblioteca, actualment en construcció.
 - **Les arts plàstiques** del municipi disposen només d'una Sala d'Exposicions propietat de Caixa Manresa i que no compleix amb els estàndards necessaris pel conjunt de la població.
 - **En relació al patrimoni**, el municipi compta amb el Museu de Sant Fruitós iniciat pel *Col·lectiu de Recerca Històrica* que, segons el Pla Director de Cal Xamal, canviaria la seva ubicació actual per formar part de Cal Xamal. D'altra banda, el terme municipal també compta amb el Monestir de Sant Benet, fet que constitueix una oportunitat per explorar en vistes a potenciar el patrimoni romànic del municipi.
 - **L'equipament destinat a l'espai associatiu encara no existeix** però forma part de les línies d'actuació vigents en política cultural del municipi i es materialitzarà aquest any 2009 amb la construcció del centre cívic que té l'objectiu clar de promocionar i acollir el teixit associatiu del municipi.
 - **Pel que fa la creació, formació i producció artística** hi ha una clara mancança d'un equipament que hi doni resposta.

D. PROPOSTES

A partir de l'anàlisi de les dades obtingudes al diagnòstic, a continuació s'estructuren un seguit de propostes, orientades a un escenari a llarg termini que satisfaci les necessitats d'una vila de les dimensions de Sant Fruitós.

Aquest escenari de futur no només busca donar resposta a les necessitats d'equipaments de la població, sinó també reforçar i ser coherent amb el posicionament de l'Ajuntament vers la cultura i l'acció cultural del municipi. En aquest sentit, entenent la cultura com un tret distintiu de la població i per tant que la gent l'ha de sentir seva, l'Ajuntament aposta d'una banda, per acostar els esdeveniments culturals a la població i de l'altra, per fomentar i donar impuls a les iniciatives de les entitats.

Responent a aquesta idea, la cultura ha de ser un element que faci sentir els habitants de Sant Fruitós com a Sant Fruitosencs, i per tant és un element per ser utilitzat per aconseguir que les zones menys vinculades al poble (els veïnatsges, principalment) s'acostin al sentiment de poble i participin de la cultura local.

Les propostes s'estructuren sobre una visió a **llarg termini**, que correspon a la situació ideal d'equipaments que s'haurien d'aconseguir en un termini de 10 a 15 anys. Per cada equipament que es contempla en aquesta visió de futur, es fa una revisió conceptual i una temporalització de les accions per implementar a curt i mitjà termini.

Com que hi ha equipaments amb els quals no es compta a llarg termini, hi ha un apartat que especifica el camí que han de recórrer, alguns a curt termini i alguns a mitjà termini fins que deixin de prestar serveis o canviïn el seu ús. A mode de resum, es presenta un quadre que agrupa tots els equipaments, actuals i futurs, i especifica el seu ús a data d'avui i a llarg termini.

Finalment, es presenta un breu apartat que descriu la situació immediata i les accions a curt termini que es poden començar a realitzar per tal d'iniciar el camí cap a l'escenari de futur.

1. Visió dels equipaments del municipi a llarg termini: cap a on avancem

La visió del municipi a llarg termini és ambiciosa. Amb la intenció de dotar el nucli urbà d'equipaments adequats, i seguint la línia que hi ha actualment de crear-ne de nous, el municipi hauria de comptar amb un seguit d'equipaments especialitzats o quasi especialitzats que donessin cobertura als diferents àmbits d'actuació cultural.

Del diagnòstic es desprèn que els equipaments culturals es troben centralitzats en el nucli urbà i deixen desproveïts els veïnatsges. Això, tanmateix, no es considera com una feblesa del territori i de fet, la proposta reforça la **localització dels equipaments culturals en el nucli urbà del poble**.

Per què es proposa mantenir la centralització dels equipaments?

a. Perquè Sant Fruitós **no vol convertir-se en una ciutat dormitori** i, per tant, és necessari que els habitants de les urbanitzacions allunyades del centre es **vinculin d'alguna manera amb el nucli urbà**. Els equipaments i la programació cultural que s'hi desenvolupi poden ser una raó d'atracció d'aquest veïns i d'apropament al poble i al sentiment de pertinença.

b. Perquè de moment **no hi ha cap demanda concreta o cap necessitat real** de la població dels veïnatsges, i l'Ajuntament no els dotarà d'espais si no hi ha una demanda fonamentada i real. Ara per ara, no hi ha una necessitat cultural específica als veïnatsges que no pugui veure's satisfeta pels equipaments existents o planificats del nucli urbà.

Així doncs, tenint en compte que la intervenció se centra en el nucli urbà de Sant Fruitós, la visió de futur incorpora alguns dels equipaments actuals del municipi, en proposa alguns de nous, canvia l'ús d'alguns dels existents i descarta la utilització d'altres actualment en ús.

Aquests moviments configuren una situació a llarg termini amb **tres pols importants** d'acció cultural que han de funcionar en xarxa, conjuntament amb **cinc equipaments més de petit i/o mitjà format**.

ELS TRES POLS ESPECIALITZATS

- 1 Biblioteka, que acull l'espai per promoure la lectura pública, i l'Arxiu Històric
- 2 Cal Xamal, que recupera un edifici històric per a la difusió del patrimoni, les arts visuals i la formació en arts plàstiques
- 3 Can Sala, com a centre cultural on conviuen el foment a la creació i el teatre de la ciutat

Aquests tres grans equipaments, especialitzats o quasi especialitzats, són equipaments **pels quals l'Ajuntament ha d'apostar** i en aquest sentit, gran part de la programació que s'hi porti a terme, ha de ser promoguda des de l'Ajuntament. Són equipaments que s'han de dotar de continguts culturals específics i cobrir, per tant, els àmbits de la lectura pública, el patrimoni, les arts visuals i les arts escèniques.

Bàsicament es tracta **d'equipaments orientats a la difusió** en els seus diversos àmbits i que han de garantir l'accés als continguts per part de la ciutadania. En alguns

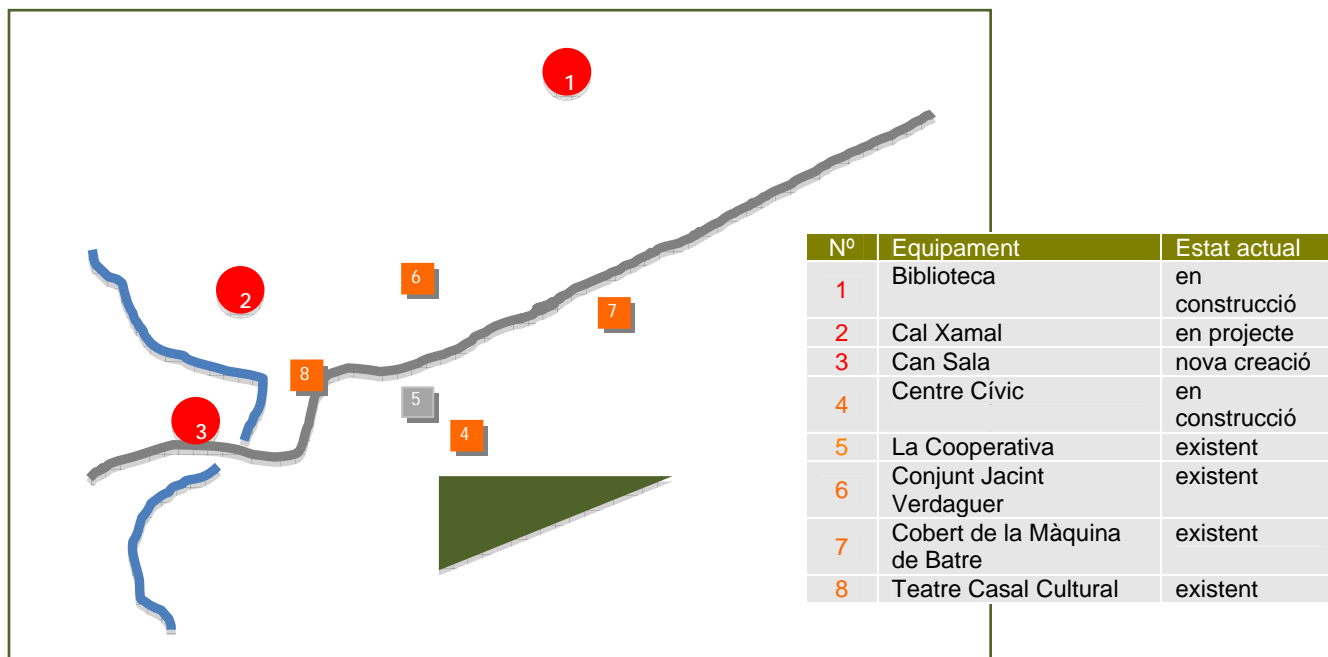
casos hi ha **una part orientada a la formació i a la captació de propostes ciutadanes.**

ELS QUATRE EQUIPAMENTS DE PETIT I/O MITJÀ FORMAT

- 4** El Centre Cívic, punt de trobada del teixit associatiu i els joves
- 5** Sala Cooperativa, dos escenaris possibles
- 6** El Conjunt d'equipaments de Jacint Verdaguer, l'espai de joc per als més petits i per a la formació dels més grans
- 7** El cobert de la Màquina de Batre, la cultura popular a la plaça del poble
- 8** El Teatre Casal Cultural, l'espai complementari de mitjà format

Aquests cinc equipaments complementen els tres equipaments especialitzats i conformen la xarxa d'equipaments socioculturals de Sant Fruitós. El plànol següent esquematitza la situació dels equipaments i marca els pols importants en vermell i els equipaments complementaris en taronja. El cas de la Sala Cooperativa es marca en gris degut que es proposa escenaris diferents respecte del seu futur.

Sant Fruitós: Plànol de futur dels equipaments

1.1 La xarxa d'equipaments de futur: descripció dels equipaments que la integren

A continuació es fa una descripció dels equipaments que integraran la xarxa d'equipaments del futur. Per a facilitar la lectura, es fa referència en cada cas al número corresponent a cada equipament del mapa anterior.

1 La Biblioteca: un edifici singular per promoure la lectura pública

La nova biblioteca és un dels punts importants del mapa d'equipaments del futur. Actualment en construcció i amb una previsió de finalització de l'obra cap al tercer trimestre del 2010, la nova biblioteca amplia la seva superfície per complir els estàndards de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i per acollir l'Arxiu del municipi.

L'aposta ha estat no només fer un nou edifici, sinó projectar un edifici d'arquitectura singular, en forma de llibre obert, que converteix l'equipament no només en un espai atractiu pel foment de la lectura i per acollir l'Arxiu, sinó també en un referent arquitectònic local i supramunicipal.

Segons el projecte arquitectònic, la biblioteca compta amb un vestíbul, un espai infantil, una zona de revistes i premsa, un espai de lectura, una sala de treball i una sala polivalent amb accés independent.

Atès que la previsió és que Sant Fruitós continui creixent, s'ha de fer un seguiment del compliment dels estàndards de la Xarxa de Biblioteques de Barcelona per tal de garantir un bon servei a la totalitat de la població.

El servei i la programació

L'ampliació dels espais de la Biblioteca hauria de derivar en un augment de la seva activitat. Com a espai especialitzat, la biblioteca ha de ser capaç no només de prestar el servei d'atenció i préstec, sinó de generar una sèrie **d'activitats complementàries** aprofitant els nous espais disponibles.

Un dels espais que han guanyat en metres és **l'espai infantil** i per tant les activitats dirigides a aquest públic, com ara les hores del conte, es podran realitzar en millors condicions. Altres activitats que podrien incrementar-se amb la nova infraestructura són les visites escolars, les conferències, els cursos i les tertúlies literàries.

D'altra banda, s'ha de comptar que l'equipament inclou **l'Arxiu** de la ciutat. Aquest fet s'ha d'aprofitar no només per fer accessible l'arxiu a la població sinó també per **generar projectes conjunts amb altres espais**, com ara la sala polivalent de la biblioteca o les sales d'exposicions de Cal Xamal, per visibilitzar el patrimoni local.

Com s'ha comentat abans, el nou edifici compta amb una **sala polivalent** amb accés independent. Aquesta sala podrà ser utilitzada tant per a la programació de la pròpia biblioteca com també per a propostes d'entitats o del mateix Ajuntament. En aquest sentit, la sala ha de ser adequada per poder acollir activitats com **presentacions de**

llibres, conferències, projeccions o, fins i tot, alguna **exposició**. La gestió d'aquesta sala s'hauria de realitzar des de l'Ajuntament, prioritzant les activitats generades per la biblioteca, però vetllant per l'ús continuat d'altres activitats culturals.

Per últim, caldria fer èmfasi en el fet que la biblioteca, tot i el seu nou edifici, ha de ser **capaç de generar diàleg i activitats més enllà de les del seu propi equipament**. En aquest sentit, generar vincles amb les escoles preparant activitats específiques i continuar amb activitats com la bibliopiscina, fan que la biblioteca surti més enllà de les seves sales interiors. L'existència d'un jardí integrat dins de la biblioteca, també obre possibilitats a la creació d'activitats a l'aire lliure, que poden plantejar-se per ser realitzades en espais com els parcs dels voltants.

Temporalització

La previsió és que l'obra de la biblioteca estigui enllestida el tercer trimestre de 2010. Fins a aquesta data, la biblioteca continuarà funcionant en la seva actual localització.

A banda de l'activitat ordinària de la biblioteca que s'ha de mantenir fins a la inauguració de la nova seu, durant els mesos anteriors s'ha de preveure el mobiliari, equips i personal addicional necessaris pel funcionament de la nova biblioteca. També s'ha de tenir en compte el que significa el mateix trasllat de la biblioteca d'una seu a l'altra.

Cal Xamal: el patrimoni i les arts visuals en un espai recuperat per a la formació i difusió

Cal Xamal serà el punt de referència del poble pel que fa a la difusió del patrimoni, les arts visuals i la formació en arts.

En aquest sentit, l'equipament neix per suplir tres mancances importants del municipi: d'una banda **dotar la col·lecció del Museu de la Pagesia d'un local** amb les condicions de conservació i difusió adequades, de l'altra, dotar el municipi **d'una sala d'exposicions** condicionada per poder acollir exposicions d'arts visuals i, per últim, disposar d'un espai per a la **formació en arts plàstiques**.

Amb aquesta voluntat, i seguint la proposta del Pla Director elaborat per la Diputació de Barcelona⁷, el projecte contempla l'edificació d'un nou equipament adaptat a les necessitats funcionals mantenint l'actual façana de l'immoble situat a la Sagrera. L'edifici comptarà amb soterrani, planta baixa i dos plantes superiors.

Segons el Pla Director, la distribució de l'espai seria la següent:

. **Soterrani:** Dos magatzems, un per a la col·lecció del Museu de la Pagesia i l'altre pel material dels tallers d'arts plàstiques, i un local de neteja

. **Planta baixa:** Un vestíbul, un espai d'exposicions per a la col·lecció del Museu, un espai de tallers del museu i l'espai de recepció i gestió administrativa de la Regidoria de Cultura

⁷ Cal Xamal de Sant Fruitós de Bages. Pla Director. Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura, Diputació de Barcelona, Juny 2008.

- . **Planta primera:** Un espai per tallers d'arts plàstiques i dos sales de reunions.
- . **Planta segona:** Un espai polivalent, un parell de despatxos tancats, un despatx obert, un despatx per a la Regidoria i un espai d'arxiu de la Regidoria de Cultura⁸.

Aquesta distribució d'espais, segons el citat Pla Director, respon a les següents funcions que l'equipament ha de complir:

- . **Espai museu:** Un espai que pugui acollir exposicions temporals de llarga durada creades a partir de les col·leccions del Museu de Sant Fruitós.
- . **Espai polivalent:** Un espai còmode, amb bona sonoritat, equipat amb els sistemes bàsics d'àudio i vídeo, i amb capacitat per a unes 75 persones. Hauria de poder acollir exposicions itinerants procedents dels circuits normals d'itinerància (institucions supralocals, diferents departaments de la Generalitat, etc.) o derivades d'activitats locals (exposició de fotografies, de pintura ràpida, de cartells, etc.).
- . **Espais de tallers d'arts plàstiques:** Un parell o tres d'espais dotats de la infraestructura bàsica (aigua corrent, armaris de gran format, taules de treball, contenidors de residus, etc.) amb capacitat per a unes 15 o 20 persones.
- . **Magatzem per a la col·lecció de peces del Museu de Sant Fruitós:** Equipat amb prestatgeries homologades per a la conservació i classificació de les peces.
- . **Magatzem de materials dels tallers d'arts plàstiques:** Per a l'emmagatzematge de materials i de treballs realitzats.
- . **Sala de reunions:** Equipada amb mobiliari bàsic per a petites reunions d'unies 15 persones.
- . **Despatxos de gestió:** Espai de treball per a la persona que gestioni l'equipament i per a la conservació de l'arxiu documental que generi l'activitat de gestió i la documentació d'arxiu.
- . **Infraestructura de serveis de neteja:** Espai per a emmagatzematge dels estris de neteja amb l'utilitatge bàsic.
- . **WC:** Sanitaris per a homes, dones i minusvàlids.

A aquestes funcions generals, s'ha d'afegir la localització de les oficines de la Regidoria de Cultura en aquest equipament; atès que d'una banda, hi ha la voluntat que hi siguin traslladades i de l'altra, perquè aquest fet sembla interessant com a manera d'apropar aquest espai especialitzat al públic, vinculat a la regidoria per altres motius. Els espais previstos ja incorporen la localització de la Regidoria de Cultura a Cal Xamal.

Tenint en compte la diversitat d'espais que han de conviure en el mateix equipament, es suggereix algunes modificacions a la distribució d'espais plantejada en el Pla Director per tal de facilitar la gestió i aprofitar millor els metres, tenint present la resta d'equipaments que existiran al territori:

⁸ Vegeu proposta de distribució d'espais del Pla Director a l'annex 1

1. Atès que l'espai polivalent plantejat en el Pla Director té unes dimensions similars a l'espai polivalent de la Biblioteca, es recomana la **reconversió d'aquest espai en espai expositiu per exposicions temporals, especialitzant-se en arts visuals**. Tot i que l'ideal seria tenir les exposicions temporals a peu de carrer, les característiques de la col·lecció del Museu fan necessari que l'espai expositiu estigui a prop del magatzem i, per tant, a la primera planta. La localització de l'espai expositiu just davant de l'oficina de la Regidoria permet un relatiu control de l'accés a la sala a la vegada que pot promoure la seva visita als ciutadans que visiten la Regidoria.

2. Atès que existirà el Centre Cívic com a equipament per a reunions d'entitats, i que hi ha dos despatxos tancats per al personal de la regidoria, a part del despatx obert (veure plànols a l'annex), **es proposa eliminar, com a mínim, una de les sales de reunions proposada a la planta primera**. D'aquesta manera, de l'equipament, només quedaria disponible una sala de reunions extra. L'altra sala de reunions es podria utilitzar com a magatzem per a materials d'ús diari dels tallers d'arts plàstiques, utilitzant el magatzem gran del soterrani per a material més gran i de menys rotació.

Amb aquestes modificacions, la distribució espacial per plantes seria la següent:

. Soterrani: dos magatzems, un per a la col·lecció del Museu de la Pagesia i altre per a materials de tallers i el local de neteja

. Planta baixa: un vestíbul, un espai d'exposicions temporals de llarga durada del museu, un espai de recepció i gestió administrativa de l'equipament, i una sala per a activitats didàctiques o tallers tant del museu com de les exposicions temporals.

. Planta primera: un espai principal de tallers d'arts plàstiques amb un magatzem i una sala de reunions

. Planta segona: un espai d'exposicions temporals d'arts visuals, i els despatxos i arxiu corresponents a la Regidoria de Cultura.

Programació i gestió

Com ja s'ha comentat, la programació de l'equipament ve donada per tres tipus d'activitats bàsiques: exposicions temporals de llarga durada del material del **Museu de la Pagesia, exposicions temporals** itinerants procedents dels circuits normals d'itinerància (institucions supralocals, diferents departaments de la Generalitat, etc.) o derivades d'activitats locals (exposició de fotografies, de pintura ràpida, de cartells, etc.) i programació **d'activitats formatives d'arts plàstiques i restauració del patrimoni** en format de tallers.

En aquest sentit, s'ha d'establir criteris per a la programació per tal de rendibilitzar al màxim els espais existents i potenciar les possibilitats de col·laboració amb altres equipaments o recursos del territori.

Pel que fa a la rendibilitat dels espais, s'haurà de preveure aspectes com ara la durada de les exposicions temporals, les possibilitats de cessió de la sala d'exposicions per a col·lectius o persones individuals o la relació que es vol establir entre exposicions de caire local i exposicions itinerants de fora.

Pel que fa als tallers, se n'hauria de programar d'arts plàstiques, com ara diferents tipus de pintura i dibuix, i de restauració i conservació del patrimoni. Pel que fa a la seva programació i execució, els tallers de restauració poden aprofitar el mateix espai i vincular-se al Col·lectiu Recerca Històrica. Aquest espai es podria utilitzar els matins com a taller de conservació i restauració d'aquest col·lectiu per a les peces de la col·lecció del Museu.

Es proposa que es programin tallers de forma trimestral, amb classes un o dos cops per setmana. Els preus dels tallers s'han de fixar per l'Ajuntament, tot garantint que siguin preus accessibles. Els ingressos generats per concepte de quota de taller ajudaran a cobrir les despeses de contractació del tallerista i del material necessari.

Pel que fa a la col·laboració amb altres equipaments i recursos, posem dos exemples:

a. Generar línies de **col·laboració amb l'Arxiu** de la ciutat. Vincular el material de l'Arxiu amb el material del Museu de la Pagesia pot generar propostes amb mirades diferents sobre la història local.

b. Ampliar l'àmbit de referència pel que fa al patrimoni local, exposant el patrimoni local (col·lecció del Museu de la Pagesia) però intentant vincular-lo també amb el patrimoni romànic de la zona. D'aquesta manera s'obren possibilitats de visualitzar i difondre el patrimoni del territori, articular les rutes existents i potenciar la vinculació del poble amb el Monestir de Sant Benet.

Per últim, s'ha de tenir en compte la futura gestió d'aquest equipament. Dependrà de la Regidoria de Cultura i la seva gestió pot ser directa o externalitzada. En cas que sigui directa, serà el personal de l'Ajuntament qui gestioni i programi les activitats del centre. La gestió econòmica (ingressos generats per activitats i despeses corrents de funcionament) també dependrà del l'Ajuntament. En cas d'externalització, serà una empresa o un professional qui gestioni, programi, contracti i es faci càrrec de la gestió econòmica vinculada a les activitats. La gestió per part d'una empresa dels ingressos generats per les activitats facilita la seva repercussió directa en el projecte, en tenir els comptes separats dels de l'Ajuntament.

En qualsevol cas, s'ha de definir els horaris d'obertura i el tipus d'activitat que s'hi realitzarà, per tal de definir el personal necessari.

El Pla Director contempla l'obertura per a grups amb visita reservada i l'obertura només els matins, dels caps de setmana i festius. De tota manera, aquesta proposta d'horaris no sembla adequada per a les diverses activitats que s'hi pretén realitzar.

La proposta és que l'horari sigui diferent per a cada part de l'equipament:

- **Exposició Museu de la Pagesia:** amb reserva prèvia de dilluns a divendres d'11h a 14h i de 16h a 20h i caps de setmana de 10h a 14h.

- **Exposicions temporals d'arts visuals:** Accés lliure de dilluns a divendres d'11h a 14h i de 16h a 20h.

- **Tallers d'arts plàstiques i restauració:** Programació de dilluns a divendres de 16h a 20h, a excepció de grups tancats que demanin horari de matins. Aquest espai estarà reservat alguns matins per ser utilitzat com a taller de restauració de peces del museu.

- **Regidoria de Cultura:** Oberta habitualment a l'atenció del públic de dilluns a divendres de 09h a 14h i dijous de 18h a 20h.

Quin serà el mínim de personal necessari per gestionar l'equipament i la seva programació, tenint en compte els diversos horaris?

Com a mínim, s'ha de comptar amb la contractació **d'una persona per a la gestió i dinamització** (programació de tallers, exposicions temporals, coordinació amb el Col·lectiu de Recerca Històrica per a la renovació de les exposicions de llarga durada de la col·lecció del Museu, establiment i control de normatives per a les cessions d'espais, atenció als usuaris...).

Aquesta persona hauria de cobrir com a mínim l'horari de dilluns a divendres, per tal de portar la gestió i atendre les visites que tinguin reserva per la exposició del Museu. Això significa un contracte de 35 hores setmanals. Si es contracta a jornada sencera es podrien afegir un parell d'hores de treball sense atenció a públic.

Com que s'ha d'obrir també els matins dels caps de setmana, hi ha dues opcions pel que fa el personal: o bé contractar algú només pels caps de setmana o bé deixar al mateix Col·lectiu de Recerca Històrica que gestioni les visites. S'ha de tenir en compte que només restarà oberta la planta baixa de l'edifici.

És fonamental la integració del Col·lectiu de Recerca Històrica en la generació de propostes, tant d'exposicions com de tallers. Aquest nou equipament és una oportunitat de visualitzar el treball i el coneixement d'aquest col·lectiu, i promoure la seva socialització amb la resta de la població en formats diversos (tallers de restauració, xerrades, exposicions...).

Temporalització

Donada l'actual situació de restricció pressupostària, la previsió per a Cal Xamal és a llarg termini. En tot cas, hi ha accions a mitjà termini que s'han d'anar realitzant prèviament a la finalització de les obres, com es detalla a continuació:

Equipament	1r any	2n any	3r any	4t any	5è any
Cal Xamal	-----	.Elaboració del pla definitiu d'usos i de gestió .Licitació del projecte arquitectònic	.Recerca de fons per a l'edificació	.Inici primera fase obres	. En obres

Can Sala: molt més que el teatre municipal

Com ja s'ha comentat al diagnòstic, **el conveni existent amb el Teatre Casal Cultural expira l'any 2011**. Aquest conveni amb una entitat històrica del territori ha permès que, gràcies a les inversions fetes per l'Ajuntament, s'hagi adequat el local com a teatre. Amb l'expiració del conveni hi ha una certa indefinició del futur d'aquest equipament, atès que l'entitat propietària actualment no té activitat vinculada a la cultura sinó que, simplement, lloga l'espai a l'Ajuntament per a la seva utilització com a teatre.

Recordem que el teatre actualment funciona i és el lloc on es realitza la principal programació de teatre i música de l'Ajuntament. Per a la programació estable de l'Ajuntament, aquest espai és indispensable, per les seves característiques, com a lloc tancat de format mitjà.

La relativa indefinició del futur del conveni fa plantejar una solució a llarg termini que resolgui l'espai escènic i, a més, doti el municipi d'un gran espai d'ús cultural.

És en aquest context que es planteja l'ús de **Can Sala com el gran centre cultural del poble**. La proposta es basa en dos fets fonamentals: l'excel·lent localització de l'espai i la relativa indefinició del futur del Teatre Casal Cultural.

Situat a una de les entrades de la vila, Can Sala podria acollir, d'una banda un espai escènic i d'altra, un espai d'apropament a la cultura en les seves diferents vessants artístiques, exceptuant les arts plàstiques que es localitzaran a Cal Xamal.

Can Sala es troba en una situació ideal en el municipi, ja que l'accés hi es fàcil, s'hi podria planificar un aparcament, i no té veïns a prop que puguin veure's afectats pel soroll generat per les activitats ni la circulació de gent a les portes de l'equipament.

El primer pas, abans de plantejar la reforma arquitectònica d'aquest espai serà fer un **pla d'usos i de gestió** de l'equipament, per tal que aquesta última respongui a criteris tècnics i de programació. A priori, es proposa que es contemplin els següents espais i infraestructura mínima:

- **Teatre-auditori**: amb un aforament de 200 - 250 persones, ha de comptar amb la infraestructura per a acollir programació professional de teatre, dansa i música de format mitjà (equips de so i llum, bona acústica, prou espai darrere l'escenari, accés de càrrega adequat, camerinos, possibilitat d'enfosquir la sala, graderies retràctils). S'haurà d'encarregar un estudi tècnic de l'espai per a determinar i quantificar exactament les necessitats tècniques abans d'encarregar el projecte arquitectònic de reforma de l'espai.

- **Sales per a tallers** d'iniciació a diferents disciplines artístiques (fotografia, dansa, teatre...). S'hauria de comptar amb dos tipus d'aules diferenciades: unes per tallers i assaigs vinculats a les arts escèniques i el cos, que han de ser espais diàfans, amb miralls i terra antilliscant (o possibilitat de posar-lo i treure'l); les altres destinades a tallers en format tradicional que haurien de tenir pissarra, projector i connexió wifi.

- **Buc d'assaig**, espai insonoritzat amb capacitat per encabir com a mínim una bateria i tres persones més i l'amplificació corresponent.

- **Laboratori multimedia**, amb connexió wifi, ordinadors dotats de programes específics i projector

Aquests espais recullen alguns dels llocs que inicialment anaven destinats al Centre Cívic, com ara el buc d'assaig i l'espai amb ordinadors, que no han pogut entrar en el projecte definitiu del Centre Cívic perquè s'ha hagut d'ajustar el pressupost i el temps de construcció per aconseguir el finançament del FEIL.

Aquests espais configuren un centre cultural que vol convertir-se en un espai de difusió, formació i creació de la cultura. Un centre amb personalitat pròpia on la ciutadania, les entitats i l'Ajuntament entrin en relació, i es vinculin a través de les activitats culturals.

Programació i gestió

La programació, portada des de l'equip de Can Sala, s'hauria d'estructurar en dos línies bàsiques:

- **Programació d'arts escèniques i música**, que acollirà la programació estable de l'Ajuntament, més altres propostes que requereixin un espai gran i polivalent, que puguin sorgir tant de l'Ajuntament, com del teixit associatiu o d'altres equipaments (conferències, representacions de fi de curs, concerts, etc.). Tenint en compte la importància de Manresa en el panorama escènic, és fonamental buscar establir vincles i programar en relació al que passa a la capital de la comarca. En aquest sentit, per exemple, es podrien explorar línies de col·laboració amb El Galliner.

- Programació, en els tallers **d'activitats de formació**, que podrien ser trimestrals i d'iniciació a les diferents vessants artístiques: teatre, dansa, fotografia, noves tecnologies aplicades a la música, etc.

A banda d'aquesta programació que s'ha de gestionar des del mateix equipament, hi ha **espais** com ara el buc d'assaig i el laboratori multimedia **que es posen a disposició de la ciutadania** per al seu ús, sense necessitat d'impartir-hi cursos. Aquest últim pot combinar la seva utilització per a formació, amb certes franges horàries d'ús obert. Els espais de formació i el teatre poden ser utilitzats també sense programació, en cas que es cedeixi l'espai, per exemple, per a assajos de companyies de teatre o de dansa. Aquestes sessions, enteses com una forma de foment a la creació, haurien de tenir alguna contraprestació per part de la companyia, com a aportació a la programació del centre, ja sigui estrenant l'obra al teatre o fent algun taller específic, per exemple.

La programació de l'equipament ha de convertir-lo en un centre dinàmic, obert a les diferents franges d'edat de la població i als diferents interessos. Atès que els joves poden ser un públic potencial important, sobretot com a usuaris del buc d'assaig i del laboratori multimedia, serà fonamental la coordinació entre Can Sala i el Nexe, com a servei que detecti necessitats o interessos dels joves i els orienti cap a apropar-se a Can Sala.

La proposta és que aquest equipament estigui obert al públic de dilluns a divendres de 16 a 21h i els dissabtes de 10 a 14h. Fora d'aquest horari de funcionament habitual, l'horari es podrà allargar quan hi hagi programació estable d'arts escèniques o música al teatre. En cas que, a llarg termini, es detecti una demanda important de tallers o

d'usos d'espais en altres horaris, es podrà estudiar la seva ampliació horària, sempre tenint en compte que això repercutirà també en els costos de personal.

En qualsevol cas, el **pla de gestió** de l'equipament ha de tenir en compte la **dotació de personal** necessari (quantitat, perfils i funcions) i de **pressupost** per a la seva gestió, de manera que sigui un espai amb **programació continuada i capaç de generar i aprofitar sinergies i projectes** amb la resta d'equipaments del municipi.

Es recomana que en aquest cas es plantegi **un equip de professionals de dedicació exclusiva per a la gestió del centre**. Atès que es tracta d'un equipament que s'ha de convertir en referent local i que ha de ser un espai dinàmic i ple d'activitats, hauria de comptar com a mínim amb personal per cobrir les funcions de direcció, programació d'espèctacles, tallers i cessió d'espais, i informació. Aquest mínim de personal s'haurà d'ajustar al pla d'usos i a la proposta horària definitiva. Com en el cas de Cal Xamal, s'haurà de definir si la gestió es porta directament des de l'Ajuntament o si s'externalitza. En aquest cas, però, tenint en compte la quantitat de personal mínim per complir les funcions descrites (sense comptar amb els professors o monitors dels tallers que tenen contractes per temporades curtes), sembla més recomanable l'externalització.

Temporalització

Can Sala és un projecte a llarg termini. S'ha de tenir en compte que l'equipament es localitzarà en una àrea que encara no ha estat desenvolupada i per tant no és una acció que es pugui realitzar de forma immediata. D'altra banda, de moment no hi ha projecte ni pressupost previst per a la seva realització, i l'actual context econòmic fa preveure que la zona en la s'ha de desenvolupar trigarà fer-se realitat.

De fet, la implementació del projecte Can Sala hauria de començar una vegada que Cal Xamal ja estigués en funcionament o, com a mínim, ja tingués el pressupost garantit per a l'inici de la seva activitat.

A mig i a curt termini, per tant, no es preveu cap tipus d'acció. El pla d'usos previ a la reforma arquitectònica hauria de ser el primer pas per començar la implementació del projecte i hauria d'encarregar-se, com ja s'ha comentat, una vegada que Cal Xamal estigués en funcionament.

Això implica, tanmateix, que s'ha de promoure la renovació del conveni del Teatre Casal Cultural amb l'entitat actual. De fet, s'hauria de buscar un acord per renovar el conveni, com a mínim fins que Can Sala estigués enllestit, la qual cosa vol dir, molt probablement, uns 10 o 15 anys més.

4 Centre Cívic

El Centre Cívic es construirà l'any 2009 amb el pressupost del Fons Estatal d'Inversió Local (FEIL), responent principalment a la necessitat d'un espai per a les entitats, tot i que el projecte contempla altres usos.

Pel que fa als espais, el Centre Cívic compta amb una sala polivalent d'uns 300 m², una sala per al Nexa, una aula de formació per a l'Escola d'Adults, tres aules que

poden ser utilitzades per a entitats, formació o altres activitats segons convingui, i una cafeteria. A més, el soterrani compta amb un espai d'arxiu i un magatzem⁹.

Atès que una de les prioritats és respondre a les necessitats de les entitats és, la proposta d'ús dels espais s'hauria de modificar lleugerament. Sembla més adequat dotar les entitats d'espais comuns de treball, amb la infraestructura mínima pel correcte desenvolupament del treball organitzatiu, que no pas de sales de reunions sense infraestructura.

Es proposa, per tant, que els espais 2 i 3, segons el plànol, és a dir les dues sales de reunió del costat de l'espai del Nexè, es transformin en un espai comú de treball per a entitats. Així, aquest espai hauria de tenir connexió per a ordinadors, connexió a internet, armaris per emmagatzemar documentació administrativa i serveis bàsics com ara telèfon, fax, fotocopiadora, escàner, etc. És recomanable que aquests serveis bàsics es puguin compartir amb el Nexè.

A llarg termini, però, es proposa que el Centre Cívic sigui l'espai associatiu i de joves del poble, es tregui d'aquest equipament l'Escola d'Adults. Aquí s'hauria d'ubicar el Nexè i espais perquè les entitats hi puguin treballar, reunir-s'hi i fer-hi activitats de formats diferents: des de reunions petites a balls a la sala polivalent.

Programació i gestió

Aquest espai ha de servir tant perquè les entitats programin in situ, com perquè generin programació que pot ser acollida per altres equipaments de la xarxa, com la sala polivalent de la biblioteca, la sala d'exposicions de Cal Xamal o el teatre de Can Sala.

En aquest equipament podran portar-se a terme activitats com ara reunions d'entitats, que fins ara es feien en diferents espais del municipi, (al Nexè o a la Sala d'exposicions de Caixa Manresa), exposicions de petit format o assaigs d'entitats, com ara els de la colla sardanista, que es feien al Teatre Casal Cultural. En tot cas, aquestes últimes trobaran el seu lloc definitiu a Can Sala i per tant la utilització del Centre Cívic per a aquests tipus d'activitats serà provisorï fins que Can Sala no estigui enllestit.

A més, aquest espai ha d'acollir la programació del Nexè i en aquest sentit, la seva proximitat i l'espai d'entitats pot generar vincles interessants entre els joves i el teixit associatiu. A curt termini també haurà d'acollir la programació de l'Escola d'Adults, que a mig termini es traslladarà a un espai específic de formació.

D'altra banda, l'espai de cafeteria vol convertir-se en un espai de trobada on les entitats i usuaris puguin intercanviar experiències i trobar espais de col·laboració.

De tota manera, s'ha de tenir en compte que aquest serà el primer dels nous equipaments d'estar enllestit i, per tant, en un primer moment haurà d'assumir programacions que, a mesura que s'inaugurin els altres, podran redistribuir-se.

Pel que fa a la gestió del Centre Cívic, atès que dependrà directament de la Regidoria de Cultura, s'haurà de definir la manera de gestionar els espais, els horaris d'obertura,

⁹ Vegeu plànols del futur equipament a l'annex 2

la gestió de la cafeteria i la relació entre el Nexe, els espais que utilitzi i la resta d'espais del centre.

En aquest sentit, a continuació s'enuncia alguns aspectes que s'ha de definir i tenir en compte al moment de pensar en la futura gestió de l'equipament:

- **tipus d'activitat** que es portarà a terme a la sala polivalent: fins que no estiguin enllestides les altres sales del municipi (Biblioteca, Cal Xamal, Can Sala) aquest espai serà l'única sala polivalent del poble, però, a mesura que comencin a funcionar els nous equipaments, s'ha de saber diferenciar quin tipus d'acte acollirà aquest espai específic. També s'ha de definir si hi haurà una programació per part de la regidoria (exposicions o petits concerts, per exemple) o si la sala es destinarà només a la programació de les entitats.

- **qui coordinarà la utilització dels espais**, i com definirà l'eina més adequada per a aquesta tasca.

- com es realitzarà el **control d'accés** a l'equipament i la seva seguretat.

- com es gestionarà **la cafeteria**: si s'establirà un cànon de lloguer i la gestionarà un particular o una associació, o si es gestionarà directament des de l'Ajuntament.

- Si hi ha espais compartits de reunió i d'arxiu per a les entitats, s'ha de definir una **normativa d'utilització** i d'horaris d'accés.

- L'existència d'una **cafeteria d'accés públic, que gestiona diners** en un espai de pas, obliga a tenir control dels accessos i la seguretat de l'equipament.

A priori, la proposta és que l'equipament funcioni en horari de tardes de dilluns a dijous (de 17h a 21h) i divendres tot el dia (de 11h a 13h i de 17h a 21h), aprofitant el personal del Nexe com a responsables de l'equipament, ja que és el servei que tindrà l'horari més estable i ampli.

Això implica, però, que s'ha de buscar solucions per als serveis que funcionin fora d'aquest horari, com ara algunes classes de l'Escola d'Adults o la utilització de l'espai per a entitats. Una opció és implementar un sistema de targetes magnètiques personalitzades per l'accés a l'equipament. Això manté el control dels accessos i tancaments.

L'horari d'obertura té incidència també en la gestió de la cafeteria. Si només s'obre a les tardes, i com a cafeteria (sense cuina i sense bar), en cas de decidir externalitzar-la s'haurà de definir un cànon de lloguer prou baix com perquè surti a compte la seva gestió.

Temporalització

Ateses les condicions del finançament (FEIL) amb què s'està portant a terme el projecte del Centre Cívic, haurà d'estar enllestit durant aquest any.

En aquest sentit, és dels primers equipaments nous amb què comptarà el municipi, i per tant, en un principi, potser acollirà més activitats o activitats més diverses que quan la resta d'equipaments estiguin enllestits.

És important, però, tenir present l'orientació que ha de tenir el centre cívic a llarg termini i saber diferenciar quines activitats són temporals i cap a quin model d'equipament es vol avançar.

Pel que fa a l'equipament, a mitjà termini, es preveu les següents activitats:

Equipament	1r any	2n any	3r any	4t any	5è any
Centre Cívic	<ul style="list-style-type: none"> . En construcció . Elaboració del pla definitiu d'usos i de gestió 	<ul style="list-style-type: none"> .Instal·lació del mobiliari i equips tècnics .Trasllat Nexe .Definició normes d'ús . Licitació cafeteria .Inici del servei 			<ul style="list-style-type: none"> . Trasllat de l'Escola d'Adults a l'equipament Jacint Verdaguer .Sala Escola d'Adults disponible per a usos d'entitats

5 La Sala Cooperativa

La Sala Cooperativa, actualment tancada i en una situació que requereix una inversió considerable només per reparar la teulada, és un espai amb una forta vinculació amb la història del poble i el seu moviment associatiu. Aquesta és una raó que pesa molt a l'Ajuntament al moment de prendre una decisió respecte del seu futur.

En aquest sentit, no es proposa una única solució per a aquest espai: es donen dues alternatives molt diferents i ha de ser l'Ajuntament qui decideixi, finalment, quin camí agafar. Aquesta indefinició en el futur de l'equipament justifica que surti d'un color diferent en el plànol.

Pel que fa la Sala Cooperativa, tenint en compte que el primer conveni no s'ha complert per les dificultats que hi ha hagut amb les reformes, i que la inversió per condicionar l'edifici és molt gran, es plantegen dos escenaris:

Opció A: tancament de la sala

La Sala Cooperativa es troba al mig del poble, molt a prop del Centre Cívic. En l'escenari de futur en què comptem amb un centre cívic i una biblioteca amb sales polivalents condicionades de diferents mides, la Sala Cooperativa no pot plantejar-se com a una sala polivalent com les altres. Les seves limitacions estructurals tampoc no permeten massa possibilitats d'ús.

D'altra banda, s'ha de tenir en compte que en un termini d'un any hi haurà espais per a ús del teixit associatiu al Centre Cívic, que era una de les propostes inicials d'utilització de la Sala Cooperativa.

Segons fonts de l'Ajuntament, el cost per a la reparació del teulat i l'adaptació pel seu funcionament ronda els 300.000€. Això inclou el cost de deixar l'espai utilitzable i compleix tota la normativa respecte d'accessibilitat, seguretat i prevenció d'incendis, etc.. S'ha d'afegir encara el cost d'equipar la sala mínimament pel seu ús (equips tècnics, plataforma per garantir l'accessibilitat, mobiliari, etc.)

Assumir un cost tan elevat per a un espai amb poques possibilitats per les limitacions estructurals i sense una demanda clara o una necessitat que no sigui coberta a mitjà

termini amb projectes que ja estan sent executats, sembla desproporcionat. La rendibilitat d'ús que es pot treure d'una sala com La Cooperativa, tenint en compte que molt a prop es troba el Centre Cívic, amb una sala polivalent gran i amb altres sales que poden ser utilitzades per les entitats, és molt reduït.

Es pot resumir aquesta opció en el següent quadre:

Opció A: tancament de la sala	
Aspectes positius	Aspectes negatius
. Estalvi d'una despesa amb poques possibilitats de ser rendibilitzada	. No donar suport a una entitat històrica del municipi
. Evitar duplicació de serveis amb altres equipaments del municipi	. El conveni amb l'entitat queda incomplet
. Espai amb limitacions estructurals que dificulten donar-li un ús social actualment necessari	
. Espai amb limitacions estructurals que dificulten acomplir les mesures de seguretat necessàries per a un equipament d'ús públic	

Opció B: espai ciutadà

La segona opció és signar un conveni de llarga durada que estableixi el condicionament de la sala a canvi de l'ús públic durant la durada del conveni, i condicionar-la per a l'utilització com a **espai d'ús ciutadà i comunitari**. En aquest sentit, la sala podrà ser utilitzada no només per entitats sinó també per persones a títol individual, per a la realització d'activitats diverses. Així doncs, la sala seria l'espai on es puguin realitzar actes, festes o esdeveniments, i local d'assaig d'entitats.

En aquest sentit s'ha de tenir en compte la bona localització de la Sala, en trobar-se al centre del poble, i el seu relatiu aïllament en no tenir veïns a sota ni immediatament al costat. En aquest sentit pot ser un local adequat per a realitzar activitats poc compatibles amb d'altres de manera simultània, pel soroll que generen i que no es podrien realitzar a la sala polivalent del Centre Cívic ni la Biblioteca.

Es proposa que sigui aquest espai el que aculli els assaigs de la Coral, tenint en compte que no hi ha espais propers en ús o bé veïns que puguin ser molestats pel soroll de la sala durant les activitats. Aquest espai podria acollir també celebracions de festes, reunions de grups, assaigs de teatre o sardanes, en cas que no sigui necessari un espai tan gran com el del Teatre. Tot i així, cal tenir en compte que les activitats proposades es poden planificar en altres espais del municipi o incloure espais d'ús comunitari en equipaments nous com ara Can Sala.

S'ha de recordar, però, que aquesta opció implica una inversió important per tal de condicionar l'espai amb els mínims imprescindibles.

Es pot resumir aquesta opció en el següent quadre:

Opció B: sala d'ús comunitari	
Aspectes positius	Aspectes negatius
. Suport a una entitat històrica del municipi	. Important cost econòmic de les obres mínimes
. Espai per a ús comunitari	. Activitats com les que es proposen es poden planificar en altres equipaments
. El relatiu aïllament de la sala permet activitats amb soroll	. Les possibilitats d'utilització, degut a l'estructura de l'espai, són limitades
. Es resol l'incompliment del conveni anterior amb l'entitat per a rehabilitar l'espai	. A part de les obres mínimes s'ha de comptar amb les adaptacions per complir amb la normativa de seguretat i accessibilitat

La recomanació tècnica és seguir l'opció A, és a dir el tancament de la sala.

Gestió i temporalització

És clar que l'opció A no requereix res més que veure la manera de tancar el conveni anterior.

Pel que fa la opció B, es proposa que la gestió es porti des del Centre Cívic, atenent a la seva proximitat i al fet que al Centre Cívic hi haurà un responsable que coordinarà l'espai per a les entitats i la sala polivalent. Aquest espai es podria comptar com un més dels disponibles per a la seva cessió. En aquest cas, s'hauria d'implementar, un sistema similar de control d'accés al del Centre cívic la Sala Cooperativa.

La temporalització de les accions fer a la Sala Cooperativa dependrà del pressupost disponible per part de l'Ajuntament. Atès que l'activitat que es preveu que s'hi faci es pot portar a terme a altres espais, i que la inversió necessària és molt important, no es preveu que es pugui començar a curt termini. En qualsevol cas, si hi ha la intenció de fer les reformes, es recomana que es comencin després de les de Cal Xamal, atès que aquest equipament es correspon amb una necessitat del territori que no pot ser assumida per altres equipaments.

6 Grup d'equipaments Jacint Verdaguer

El grup d'equipaments Jacint Verdaguer fa referència a dos serveis actualment en ús: el CAP i la Biblioteca (i l'aula de formació que hi ha a sota).

Aquests serveis, situats en un mateix equipament, segons es preveu que es traslladaran a mitjà termini a noves localitzacions: la Biblioteca a la seva nova seu en un període aproximat de dos anys; l'Escola d'Adults, que ocupa l'aula de cultura, al nou Centre Cívic, en un termini aproximat d'un any, i el CAP a la seva nova localització, al costat del pavelló d'esports. Tots dos en un termini aproximat de 4 anys.

Això implica que els equipaments es començaran a desocupar quan s'inauguri el Centre Cívic i aniran alliberant-se parcialment durant aproximadament 4 anys.

La proposta és que a llarg termini aquest grup d'equipaments es transformi en un nucli de serveis formatius per al municipi. Hi haurà l'espai de formació en què conviuran la formació professional que està en conveni amb el Consorci de les Valls del Montcau i l'Escola d'Adults.

D'aquesta manera, l'edifici actualment ocupat pel CAP i la Biblioteca centrarà la informació i l'oferta formativa per als adults: cursos de català, informàtica i els propis de l'Escola d'Adults; a més dels espais necessaris per l'Escola taller de manteniment de boscos i construcció en pedra seca.

El centre podria ampliar les seves prestacions i acollir cursos de reciclatge professional per a persones en atur. És important, de cara a la sostenibilitat territorial, que es continui amb la línia de formació professional que tingui opcions de treball en el territori. Les opcions de formació que s'haurien de promoure haurien de seguir, per tant, les necessitats territorials de professionals, i promoure l'ocupació en el municipi, amb la consegüent disminució dels desplaçaments per raons laborals i l'augment del vincle entre els habitants i el municipi.

Com a espai de formació, s'ha d'adequar els espais per a les necessitats dels diversos cursos i s'ha de dotar com a mínim d'una sala d'informàtica per a cursos de noves tecnologies.

S'ha de tenir en compte que aquest es un procés en fases, ja que els serveis que actualment ocupen aquests espais es traslladaran en moments diferents. Per tant, s'ha de tenir clara l'orientació de futur per condicionar parcialment i per fases els espais que quedin alliberats.

Cal esmentar també que aquest equipament dedicat a la formació quedaria immers en un entorn en què es crearan altres equipaments i zones verdes que han de ser complementàries. Aquests nous equipaments i zones verdes són resultat de la nova ordenació de l'espai que afecta la fàbrica Bertran i Serra, situada just darrera del complex Jacint Verdaguer.

Temporalització

Tenint en compte que està planificat que l'Escola d'Adults, en principi, tingui una nova aula al Centre Cívic, i que a l'espai de la Biblioteca s'afegeixi posteriorment l'espai del CAP, es proposa que en l'espai alliberat per la Biblioteca, en una primera fase, es

situïn les aules necessàries per a l'Escola taller que està en conveni amb el Consorci per a la promoció dels Valls del Montcau.

Per tant, en una primera fase l'equipament comptaria a la planta baixa (on hi ha l'actual Aula de Cultura), amb un espai d'informació sobre possibilitats de formació i amb aules a la planta primera.

Al moment que es traslladi el CAP a la seva nova localització, els nous espais alliberats podran acollir una aula de noves tecnologies i més aules de formació per a cursos de català i altres cursos o tallers formatius per a joves i adults. Serà idoni que l'aula de l'escola d'adults es traslladi a aquest equipament, i deixi l'aula del Centre Cívic per a activitats programades per les entitats.

Atès que els canvis en aquest grup d'equipaments comencen al moment d'inaugurar el Centre Cívic, a continuació es temporalitza a partir del segon any.

[PLA D'EQUIPAMENTS CULTURALS SANT FRUITÓS DE BAGES

Equipament	2n any	3r any	4t any	5è any
Biblioteca Antiga	<ul style="list-style-type: none"> . Trasllet de l'Escola d'Adults al Centre cívic . Trasllet de la Biblioteca a la nova seu 	<ul style="list-style-type: none"> .Adaptació espai per a formació .Instal·lació punt d'informació de formació a la planta baixa 	<ul style="list-style-type: none"> .Inici cursos formació Escola Taller 	
CAP			<ul style="list-style-type: none"> .Trasllet CAP a nova localització .Unificació amb espai Biblioteca antiga .Adaptació per garantir accés a persones amb discapacitats 	<ul style="list-style-type: none"> .Trasllet Escola Adults del Centre cívic a l'espai del CAP
Casal d'avis			<ul style="list-style-type: none"> . Trasllet Casal d'avis a la nova localització . Adaptacions necessàries per acollir Casal infantil i Ludoteca . Compra i instal·lació de material i equips necessaris 	<ul style="list-style-type: none"> .Inici servei Ludoteca i Casal infantil

7 El Cobert de la Màquina de Batre

El Cobert de la Màquina de Batre, restaurat fa alguns anys per l'Ajuntament, és un símbol que recorda l'origen del territori vinculat a l'agricultura, a la vegada que ha esdevingut un lloc emblemàtic per a la celebració d'activitats i festes populars, com ara concerts i actes a l'aire lliure a l'estiu. Durant molt anys s'ha volgut que la plaça on està ubicat el Cobert del Batre es convertís en la plaça major de Sant Fruitós ja que no en disposa.

Hi ha un projecte de millora i ajardinament de l'entorn, actualment en període de consulta, que inclou el trasllat de part dels pisos existents cap a altres llocs. Això farà que l'espai quedi més ben condicionat i una mica més aïllat dels veïns i els carrers principals.

En el futur, aquest espai, situat al mig del poble ha de continuar acollint alguns actes a l'aire lliure. L'espai de l'entorn s'haurà reordenat i podrà fer la funció de "Plaça del Poble". Es preveu la dotació d'un equipament complementari que serveixi com a magatzem i espai per exposar els gegants del municipi.

Atès que la seva utilització està vinculada a les festes i l'activitat cultural a l'exterior, es recomana que la gestió es porti des de la pròpia regidoria de cultura. Es podrà programar des d'activitats de cultura popular, com ara gegants o dinars populars, fins a algun concert a l'aire lliure a l'estiu, o activitats de la festa major.

8 El Teatre Casal Cultural: un espai complementari no cultural

El Teatre Casal Cultural és actualment el teatre del municipi. Un edifici que pertany a una entitat històrica del territori i que, gràcies a les inversions fetes per l'Ajuntament per a la seva adequació com a teatre, i al conveni entitat-Ajuntament a llarg termini, ha complert la seva funció com a tal els últims anys.

La situació actual, però, és que el conveni caduca l'any 2011. L'entitat propietària del local ja no té activitat com a tal i per tant actualment es tracta més aviat d'un contracte de lloguer que no d'un conveni amb una entitat viva del territori.

La indefinició sobre el que passarà amb la renovació del conveni ha portat a proposar una sortida a llarg termini amb la creació de Can Sala. Això no implica, tanmateix, que no s'hagi de promoure la renovació del conveni amb l'entitat actual. De fet, **s'hauria de buscar un acord per renovar-lo com a mínim fins que Can Sala estigui enllestit**, la qual cosa vol dir, molt probablement, més de 10 anys.

De tota manera, s'ha de tenir en compte, que el terreny on s'ubica el Teatre Casal Cultural està **qualificat com a equipament**. Això és un avantatge per a l'Ajuntament i en aquest sentit pot comptar, amb l'edifici si les condicions proposades pels propietaris són adequades i assumibles, a llarg termini.

Atès que el Teatre Casal Cultural continuarà existint com a equipament a no ser que es requalifiqui el terreny, i suposant que les condicions dels propietaris siguin assumibles per l'Ajuntament, es pot plantejar que es mantingui un conveni, però no es recomana que sigui com a sala de teatre des del moment en què Can Sala entri en funcionament.

En aquest sentit, es comptaria amb una sala de format mitjà que podria acollir usos públics no culturals, com ara una ludoteca, un Casal Infantil o altres usos que el consistori consideri adients.

Gestió i temporalització

Atès que aquest espai començarà la seva funció com a espai complementari no cultural quan Can Sala estigui enllestit, a mitjà termini l'activitat del Teatre Casal Cultural s'hauria de mantenir complint les funcions que té actualment. És fonamental, per tant, vetllar per la renovació de l'actual conveni en condicions assumibles per l'Ajuntament.

Pel que fa la seva gestió futura, dependrà de l'ús que vulgui donar l'Ajuntament a l'espai.

Ja descrits cadascún dels equipaments que componen la visió de futur, i atès que la recomanació tècnica respecte la Sala Cooperativa és el seu tancament, el quadre següent resumeix el tipus d'espais amb què comptarà el municipi, amb els set equipaments abans descrits planificats a llarg termini:

Equipament	Especialitzat	Sala polivalent	Sala exposicions	Aules formació	Espai entitats	Despatxos
Biblioteca	x	x (mitjana)				
Cal Xamal	x		x			x
Can Sala	x			x (cultural)		x
Centre Cívic		x (gran)		x (entitats)	x	
Grup equipaments Jacint Verdaguer				x (adults)		
Cobert de la Màquina de Batre		x (exterior)				
Teatre Casal Cultural		x (no cultural)				

1.2 Els equipaments actuals que no integren la visió de futur

El mapa de futur abans exposat deixa de banda un equipament que actualment està en ús: la sala d'exposicions de Caixa Manresa.

Sala d'exposicions Caixa Manresa

Com ja s'esmenta al diagnòstic, aquesta sala no està correctament condicionada com a sala d'exposicions i actualment, a més d'acollir alguna exposició funciona com a espai de reunions per a algunes entitats i com a espai d'assaig per a la coral.

Els equipaments planificats a curt i mitjà termini acullen aquestes activitats en espais més ben condicionats: les entitats tindran el seu espai de reunió i treball al Centre Cívic, on també hi haurà una sala polivalent que pot acollir, a curt termini els assaigs de la coral, tot i que aquests haurien d'acabar portant-se a terme a Can Sala. Pel que fa les exposicions, a curt termini, poden realitzar-se a la sala polivalent del Centre Cívic, que estarà condicionada per fer-les i, a més, està a peu de carrer. A llarg termini, les exposicions d'arts visuals es realitzaran a Cal Xamal, però el Centre Cívic podrà acollir les de petit format o vinculades a entitats del municipi.

Des del moment de la inauguració del Centre Cívic, la programació que es feia a la Sala d'exposicions de Caixa Manresa troba un nou lloc en els nous equipaments del municipi. L'espai queda alliberat i, tenint en compte les seves característiques, no es proposa que sigui utilitzat per a usos culturals, atès que les necessitats queden cobertes amb els equipaments previstos.

1.3 Resum dels equipaments a llarg termini

Com s'ha comentat abans, la visió a llarg termini té tres pols importants. Els tres pols serien equipaments especialitzats o quasi especialitzats, on la part principal de la programació seria promoguda per l'Ajuntament. El primer pol correspon a la nova **Biblioteca**, amb la seva especialització en lectura pública; el segon correspon a **Cal Xamal** especialitzat en difusió i formació del patrimoni de les arts visuals, i el tercer a **Can Sala**, com a Centre Cultural amb usos polivalents però amb un espai especialitzat en arts escèniques.

Els equipaments més petits i amb usos no especialitzats que complementarien la xarxa d'equipaments socioculturals de Sant Fruitós serien: el **Centre Cívic** que acull el Nexe, espai per a entitats, i una sala polivalent; **el conjunt d'equipaments** del carrer Jacint Verdaguer (CAP, actual Biblioteca i aula de formació) que acolliria un centre de formació; **la Sala Cooperativa** per a la qual es donen dues alternatives d'actuació; el **Cobert de la Màquina de Batre**, i el **Teatre Casal Cultural**, com a espai polivalent de format mitjà, complementari de la resta d'equipaments del territori.

Queda fora de la visió de futur, com a equipament cultural, la **Sala d'exposicions de Caixa Manresa**.

El quadre següent mostra tots els equipaments (actuals i futurs) i detalla amb quins es compta per a la visió a llarg termini.

Equipaments culturals actuals i futurs

Equipament	Situació actual	Funció actual	Situació de futur	Funció de futur
Biblioteca nova	en construcció	-	en ús	Biblioteca i arxiu
Cal Xamal	en projecte	-	en ús	Centre difusió del patrimoni i les arts visuals
Can Sala	no existent	-	en ús	Centre Cultural i teatre-auditori
Centre Cívic	en construcció	-	en ús	Nexe i espai per a entitats
Sala Cooperativa	en desús	-	Opció A: en desús Opció B: en ús	Opció A: sense ús com a espai públic Opció B: espai d'ús comunitari
Biblioteca antiga	en ús	Biblioteca	en ús	Centre formació
Teatre Casal Cultural	en ús	Teatre	en ús	Sala de format mitjà d'ús no cultural a partir de l'existència de Can Sala
Sala exposicions Caixa Manresa	en ús	Assaigs i exposicions	en desús	Ús no cultural
CAP	en ús	CAP	en ús	Centre formació

2. Els equipaments a curt termini: solucions immediates per iniciar el camí

Hi ha encara tot un primer any en què els equipaments nous estaran en construcció i per tant s'ha de solucionar temes immediats, a la vegada que cal avançar cap a la correcta utilització dels nous equipaments.

En aquest sentit, el curt termini presenta dos grans reptes: la definició del que es farà amb **la Sala Cooperativa** i la definició del model i de les eines de gestió del **Centre Cívic**.

Altres temes que s'hauran de començar a tractar, tot i que no tenen les dimensions dels abans plantejats, són els nous usos que es pot donar a **la Sala d'exposicions** (atès que a mitjà termini aquesta necessitat quedarà coberta amb el Centre Cívic) i la planificació del trasllat de l'actual a la **nova Biblioteca**.

Per últim, dos aspectes que s'han de començar a treballar per tal de consolidar-los, a mesura que els equipaments es vagin inaugurant: el **funcionament en xarxa** i les eines de **comunicació**.

Pel que fa el funcionament en xarxa, s'han d'establir **mecanismes de coordinació** entre la Regidoria de Cultura (que gestionarà directament alguns equipaments) i els responsables de la resta d'equipaments. Com a mínim s'ha d'establir una reunió de coordinació on es valori la utilització dels espais, es determini si hi ha activitats que podrien portar-se a terme en espais més adequats i es coordini la programació cultural per tal que es programi en dates diferents, s'ampliïn els dies amb oferta cultural, i s'eviti la dispersió del públic. L'eina bàsica de coordinació és una graella de coordinació quinzenal o mensual amb la programació cultural que es comparteixi entre els responsables dels equipaments.

A banda de la coordinació de programació entre tots els equipaments, s'ha de promoure la **interacció entre els propis equipaments**, creant programació conjunta, derivant usuaris d'un equipament a un altre i difonent les activitats dels diferents equipaments.

Pel que fa la comunicació, és fonamental que l'increment d'activitat associat a l'increment d'equipaments sigui correctament comunicat. La comunicació passarà d'una banda, per **donar a conèixer els nous equipaments** i el seu paper dins de la xarxa d'equipaments del municipi i de l'altra, per **comunicar les activitats** que s'hi programin.

El primer punt és fonamental: donar a conèixer no només els nous equipaments sinó també el seu paper i els seus responsables per tal que la població i les entitats sàpiguen què esperar de l'equipament i amb qui han de contactar si hi ha propostes concretes de programació o col·laboració. En aquest sentit, s'haurà de desenvolupar una imatge corporativa per a la xarxa dels equipaments que sigui clara i reconeixible.

La creació de **pàgines web** associades a cada equipament (independents o dins de la web de l'Ajuntament) serà una eina important perquè cada equipament expliqui què és i faci difusió de la seva programació. Aquestes pàgines haurien de programar-se de manera que els responsables puguin actualitzar amb facilitat els continguts. Serà idoni, de fet, implementar **solucions web 2.0 que permetin la interacció i participació**

amb els usuaris. És important que des de la web de cada equipament es pugui accedir (mitjançant un link o un banner) a les webs dels altres, i des de la web de l'Ajuntament a tota la resta. Si aquesta solució no és factible, s'ha de buscar **alternatives de comunicació, com ara blogs o newsletters** que no signifiquen cap cost i són de fàcil creació i gestió.

Pel que fa la **comunicació de les activitats**, les reunions de coordinació d'equipaments facilitaran la circulació d'informació, que haurà de recollir-se tant en la web de l'Ajuntament, com als tríptics informatius que es fan. A mesura que s'ampliï l'activitat es poden plantejar elements de comunicació al carrer, en punts de gran circulació de la ciutat.

Per últim, serà responsabilitat de la Regidoria de Cultura mantenir les relacions amb els mitjans de comunicació locals o comarcals, i buscar la manera de donar visibilitat a l'activitat cultural que es realitza al municipi.

2.1 Temporalització del primer any

Els principals punts a resoldre i a tenir en compte en els equipaments existents durant el primer any seran, per tant, els que figuren al quadre a continuació:

Equipament	0-6 mesos	7-12 mesos
Biblioteca nova	.En construcció	.En construcció
Biblioteca antiga	.Mantenir serveis a la Biblioteca antiga .Planificar trasllat a la nova seu	.Inici selecció personal per augmentar plantilla .Adquisició de mobiliari i material necessari
Centre Cívic	.En construcció	.En construcció
Sala exposicions Caixa Manresa	.Mantenir usos	.Planificació de relocalització d'usos en altres equipaments Definició d'usos no culturals
Cal Xamal	.Tancat	.Tancat
Sala Cooperativa	.Definició de l'alternativa estratègica	
Teatre Casal Cultural	.Mantenir usos	.Mantenir usos

La temporalització presentada a curt i mitjà termini és la que es pot estimar d'acord amb les previsions de disponibilitat dels equipaments. Aquesta disposició s'ha de combinar, evidentment, amb les possibilitats econòmiques que tingui l'Ajuntament per realitzar inversions o per oferir serveis.

S'ha de tenir en compte que l'edificació de nous equipaments de dimensions importants han d'anar de la mà de recursos per poder dotar de continguts aquests equipaments. **No tindrà sentit, per tant, iniciar les obres de Cal Xamal o Can Sala, si no hi ha la previsió que, en acabar les obres, aquests equipaments puguin dotar-se d'un equip de professionals i de recursos** per a mantenir-los en activitat i fer rendibles els nous espais.

3. Conclusions

La proposta presentada, que preveu, en el futur, un màxim de vuit equipaments (depenent de la decisió que es faci sobre la Sala Cooperativa), respon a les necessitats detectades del municipi i amplia la seva oferta a llarg termini.

Es tracta d'una proposta ambiciosa, ja que implica la creació d'equipaments de nova planta, i representa una aposta decidida per a la cultura per part del consistori, malgrat el context econòmic actual i l'important esforç a nivell pressupostari que representa. Tot i així, és una proposta que reflecteix la importància que dóna l'Ajuntament a la cultura i que serveix com a guia per orientar les accions pel que fa els equipaments culturals, tenint com a horitzó la visió de llarg termini plantejada.

D'aquesta manera, fent una anàlisi per àmbits, els equipaments futurs configuren un municipi en el qual la **lectura pública** està coberta amb la nova Biblioteca, el **patrimoni** té un lloc important a Cal Xamal, **les arts escèniques i la música** tenen el seu espai a Can Sala, **les arts visuals** compten amb un espai de difusió a Cal Xamal i un espai complementari com a sala d'exposicions al Centre Cívic; la **formació artística** té espais per portar-se a terme a Cal Xamal i a Can Sala. Aquest últim equipament també acollirà espais per a la **creació**. **L'espai associatiu** queda resolt amb el Centre Cívic i les activitats de **cultura popular** que, a banda de disposar de diversos equipaments ja anomenats per portar-se a terme, compta amb el Cobert de la Màquina del Batre per realitzar activitats a l'aire lliure.

Alhora aquests equipaments, resolen les principals mancances que té el municipi en l'actualitat: espais per a la formació i creació, espais expositius, espais per a les entitats, serveis per a la infància, ampliació de la Biblioteca i espais per a les oficines de la Regidoria de Cultura.

El futur dels equipaments del municipi dota el nucli urbà dels espais adequats per a la programació continuada i de qualitat. Serà funció tant de l'Ajuntament com de les entitats omplir aquests equipaments d'oferta per apropar l'activitat cultural a la ciutadania, crear vincles amb els ciutadans del nucli urbà i de les urbanitzacions. L'oferta de formació, d'altra banda, sensibilitza i fomenta la creació de nous públics i de nous creadors, que podran retroalimentar la xarxa d'equipaments amb les noves creacions.

Per últim, a mode de resum, es presenta una temporalització general de les accions que s'han de portar a terme en tots els equipaments. Cal recordar que la realització de

les activitats dependrà de la disponibilitat del pressupost que tingui l'Ajuntament i de la disponibilitat d'espais que s'alliberin. Per tant, la temporalització que es presenta és aproximada.

[PLA D'EQUIPAMENTS CULTURALS SANT FRUITÓS DE BAGES

Equipament/ Anys	Curt termini	Mitjà termini				Llarg termini
	1	2	3	4	5	6 - 10
Biblioteca nova	. En construcció	.Instal·lació del mobiliari i equips tècnics .Contractació personal addicional necessari .Inici del servei				. En funcionament com a biblioteca i arxiu
Centre Cívic	. En construcció	.Instal·lació mobiliari i equips tècnics .Trasllat Nexe .Definició normes d'ús .Definició model de gestió .Inici del servei			.Sala Escola d'Adults disponible per a usos d'entitats	. En funcionament com a espai associatiu i de joves

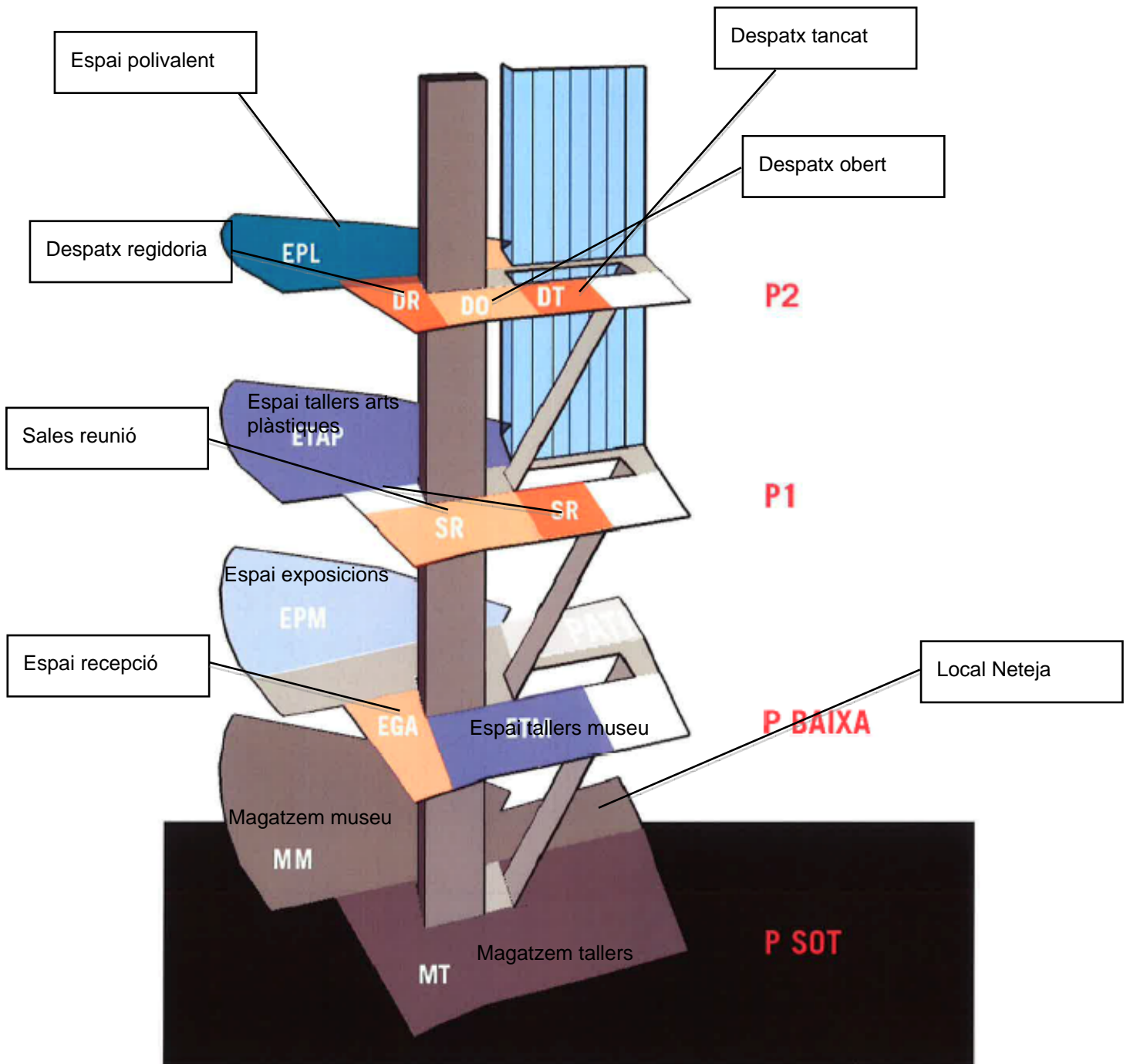
Biblioteca Antiga	. En ús	. Trasllet a la nova seu	.Adaptació espai per a formació .Instalació punt d'informació de formació a la planta baixa	.Inici cursos formació Escola taller		
CAP	. En ús			.Trasllet CAP a nova localització .Unificació amb espai Biblioteca antiga .Adaptació per garantir accés a persones amb discapacitats	.Trasllet Escola Adults	. En funcionament com a centre de informació i formació professional i d'adults
Cal Xamal	. En projecte	.Elaboració de pla definitiu d'usos i de gestió .Licitació del projecte arquitectònic	.Recerca de fons per a edificació	.Inici primera fase obres	. En obres	. Inici del servei com a centre de difusió del patrimoni i les arts visuals i de formació en arts plàstiques
Sala Cooperativa	. En desús . Definició de l'opció estratègica a adoptar					

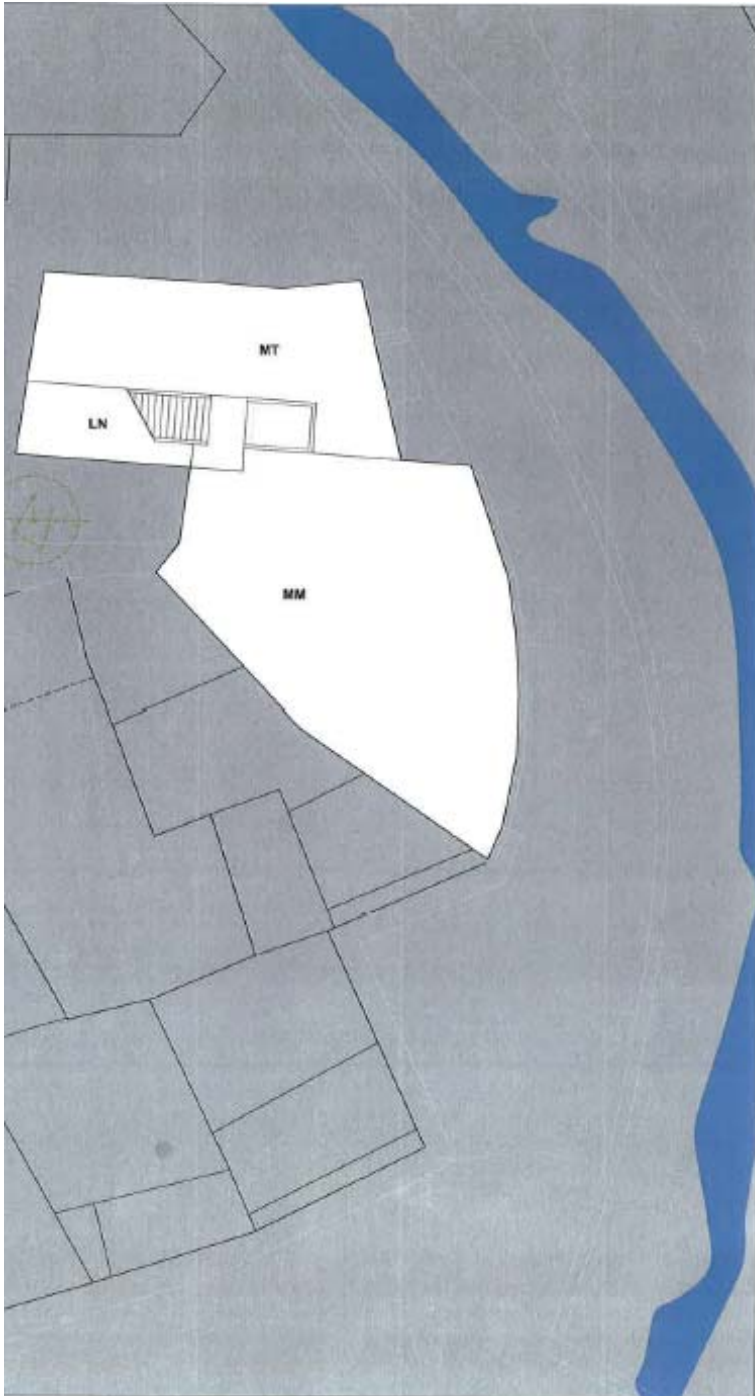
[PLA D'EQUIPAMENTS CULTURALS SANT FRUITÓS DE BAGES

Teatre Casal Cultural	. En ús		.Renegociació del conveni			. En ús com a teatre o sala polivalent complementària
Can Sala	. Nova creació				.Elaboració de pla definitiu d'usos i de gestió	.Licitació del projecte arquitectònic .Recerca de fons per a edificació . En obres . Inici del servei com a Centre Cultural i de les arts escèniques
Cobert Màquina de Batre	. En ús		. Millora entorn i creació equipament complementari			

E. ANNEXOS

Annex 1: Distribució d'espais segons el Pla Director de Cal Xamal

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 **Ajuntament de
Sant Fruitós de Bages**

Sant Fruitós de Bages
Activa

SOTERRANI	
MM Magatzem Museu	165m ²
MT Magatzem Tallers	71m ²
LN Local Neteja	71m ²

UTB	UTB
UTD	UTD
USA	USA
USB	USB
USC	USC
USD	USD
USE	USE
USF	USF
USG	USG
USH	USH
USI	USI
USJ	USJ
USK	USK
USL	USL
USM	USM
USN	USN
USO	USO
USP	USP
USQ	USQ
USR	USR
USS	USS
UST	UST
USU	USU
USV	USV
USW	USW
USX	USX
USY	USY
USZ	USZ

ESTUDI PRÈVIU: **CAL XAMAL**

03002

18.06.2008

A01

opció A: REGIDORIA DE CULTURA

PLANTA SOTERRANI

1:200 @ A3

TRANSVERSAL
Produccions Culturals

PLANTA BAIXA	
V Vestíbul	42m ²
EPM Espai exposicions museu	115m ²
ETM Espai Tallers del Museu	35m ²
EGA Espai de Recepció i Gestió Administrativa	18m ²
PA Pati	25m ²

ESTUDI PRÈVI: CAL XAMAL

08008
18.06.2008

A02

opció A: REGIDORIA DE CULTURA PLANTA BAIXA

1:200 @ A3

TRANSVERSAL
Productors Culturals

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 **Ajuntament de
Sant Fruitós de Bages**

Legenda
 SR Sala de reunions
 ETAP Espai tallers arts plàstiques
 JcPBA Junta de Cultura de Sant Fruitós de Bages

PLANTA PRIMERA	
ETAP Espai tallers arts plàstiques	145 m ²
SR Sales de reunions	57 m ²

ESTUDI PRÈVIU **CAL XAMAL**

80000
18.05.2008

A03

opció A: REGIDORIA DE CULTURA PLANTA PRIMERA

1:200 @ A3

TRANSVERSAL
Producció Cultural

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 **Ajuntament de
Sant Fruitós de Bages**

 Sant Fruitós de Bages
actua.

MEM	MEMORIAL
RT	RESOLUCIÓ
CA	CONDICIONS
W	PLANS DE DESENY
EPL	ESPAI POLIVALENT
DT	DESPATX TANCAT
DO	DESPATX OBERT
DR	DESPATX REGIDORIA
AAC	ÀREA DE ACCIÓ
ET	ESTRUCTURA
SI	SISTEMES

PLANTA SEGONA		
EPL	Espai Polivalent	132 m ²
DT	Despatx tancat	16 m ²
DO	Despatx obert	20 m ²
DR	Despatx Regidoria	22 m ²
AAC	Àrea d'Acció	?

ESTUDIS PREVIUS **CAL XAMAL**

18.06.2008

A04

opció A: REGIDORIA DE CULTURA

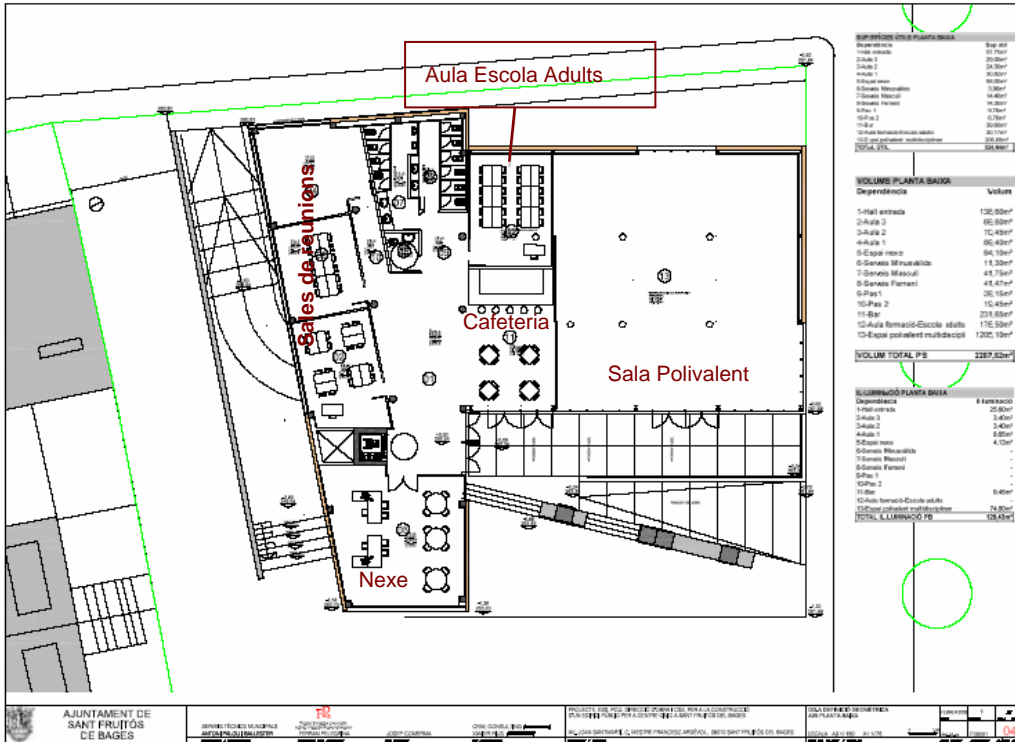
PLANTA SEGONA

1:200 A3

TRANSVERSAL
Producció Cultural

Annex 2: Plànols del Centre Cívic

Planta baixa

Planta soterrani

F. CRÈDITS

El Pla d'equipaments culturals és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages que compta amb el suport de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona a través del Centre d'Estudis i Recursos Culturals.

Ha participat en l'elaboració d'aquest pla d'equipaments culturals:

Ajuntament de Sant Fruitós de Bages

- . Josep Rafart i Cortés, Alcalde de Sant Fruitós de Bages
- . Mercé Casals Martínez, Regidora de Serveis Socials, Sanitat, Cultura i Veïnatge de Pineda de Bages
- . Jordi Planell Hernández, Coordinador de l'Àrea de Serveis Personals

Diputació de Barcelona

- . Avel·lí Serrano, Coordinador de l'Àrea de Cultura
- . Carles Vicente, Gerent de Serveis de Cultura
- . Jordi Permanyer, Gerent del Servei de Biblioteques
- . Mireia Sabaté, Cap de l'Oficina de Difusió Artística
- . Maria Carme Rius, Cap de l'Oficina de Patrimoni
- . Carles Prats, Cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
- . Laia Gargallo, Cap de la secció tècnica CERC

Coordinació metodològica i redacció del Pla d'equipaments culturals

- . Mariana Pfenniger i Elisenda Juanola (ITD, www.e-itd.com)
- . Eugènia Argimon i Aina Roig, programa d'assessoraments culturals del CERC, Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona és una institució de govern local que treballa conjuntament amb els ajuntaments per impulsar el progrés i el benestar de la ciutadania.

Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments que aporta mitjans tècnics, coneixement i experiència, assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals.

En el marc de l'assistència i la cooperació que la Diputació de Barcelona presta als ajuntaments de la província, l'Àrea de Cultura té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis en la definició i l'aplicació de les seves polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de realitzar els assessoraments culturals, que tenen com a objectiu donar resposta a les demandes dels ajuntaments en l'àmbit de les polítiques i els projectes culturals com a eina de reflexió per establir a mitjà i llarg termini nous processos de dinamització i transformació cultural, social i econòmica en el territori.

Els **plans d'equipaments culturals** són instruments per treballar en la reordenació dels equipaments culturals d'un municipi, analitzar-ne les oportunitats i mancances i, si és necessari, dissenyar els de nova creació. Són documents de caràcter tècnic que contribueixen a descriure la realitat cultural del municipi i a establir una sèrie de reflexions i pautes per orientar-ne les accions culturals a mitjà i llarg termini. Aquesta visió estratègica pot comportar des de la creació de xarxes d'equipaments a la definició de programes d'actuació per a l'equilibri urbanístic i territorial, l'enfortiment del teixit social i cultural o la millora del benestar ciutadà.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Carrer de Montalegre, 7

08001 Barcelona

Tel. 934 022 565 · Fax 934 022 577

o.estudisrc@diba.cat · www.diba.cat/cerc